

Pasqyrat Financiare dhe Raporti i Auditorit të Pavarur i
përgatitur bazuar në Standardet Ndërkombëtare të
Raportimit Financiar

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

31 dhjetor 2018

Përmbajtja

	FAQE
RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR	1
PASQYRA E POZITËS FINANCIARE.....	3
PASQYRA E TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE.....	4
PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL.....	5
PASQYRA E RRJEDHËS SË PARASË	6
SHËNIMET MBI PASQYRAT FINANCIARE	7

Grant Thornton

Raporti i Auditorit të Pavarur

Për Aksionarët e
Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a

Grant Thornton LLC
Rr. Rexhep Mala 18
10 000 Pristina
Kosovo
T +381 38 247 771
+381 38 247 801
F +381 38 247 802
www.grantthornton-ks.com

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a (referuar tutje si “Banka”), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më datë 31 dhjetor 2018, dhe pasqyrat e të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e rrjedhës së pasasë që mbyllet me këtë datë, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, përfshirë një përmbledhje të politikave kontabël më të rëndësishme.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më 31 dhjetor 2018, si dhe performancën financiare dhe rrjedhën e pasasë për vitin që ka përfunduar në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare në raportin tonë. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Bordin e Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët Profesionist (Kodi BSNEK) së bashku me kërkesat etike që janë relevante për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë dhe ne kemi përmbushur përgjegjësitë tjera etike në përputhje me Kodin e BSNEK-së. Ne besojmë se të dhënat e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për opinionin tonë.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisjen për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të këtyre pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, dhe për kontrollin e brendshëm i cili, në masën që përcaktohet nga menaxhmenti, është i nevojshëm për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare pa ndonjë anomali materiale si rezultat i mashtrimeve apo gabimeve.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për vlerësimin e hipotezës së vijimësisë së Bankës, shpalosjet, çështjet e ndërlidhura me vijimësinë dhe përdorimin e bazës së vijimësisë në kontabilitet përpos nëse Menaxhmenti dëshiron të likujdojë Bankën, ndërprejë operacionet e Bankës ose nuk ka alternative reale por ta bëjë këtë veprim.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Raporti i Auditorit të Pavarur (vazhdim)

Për Aksionarët e Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a (vazhdim)

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tonë janë ofrimi i sigurisë së arsyeshme në lidhje me çështjen se a janë pasqyrat financiare të liruara nga gabimet materiale si rezultat i mashtrimit apo gabimit dhe lëshimi i një raporti të auditorit që përmbanë opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion se auditimi në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit do të zbulojnë gabimet materiale nëse ato egzistojnë. Gabimet mund të ndodhin nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse individualisht apo në tërësi pritet që të ndikojnë vendimet ekonomike të përdoruesve që bazohen në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit, në përputhje me SNA, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticismin profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e gabimeve materiale në pasqyrat financiare që vijnë si rezultat i gabimit apo mashtrimit, dizajnojmë dhe performojmë procedurat e auditimit në lidhje me ato risqe dhe mbajmë dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe e përshtatshme për të ofruar bazën për opinionin tonë. Risku i moszbulimit të gabimeve materiale nga mashtrimet është më i lartë se sa ai i gabimit për shkak se risku i mashtrimit mund të përmbajë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime apo refuzime të kontrolleve të brendshme.
- Kuptojmë kontrollat e brendshme që janë relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinionit mbi efektivitetin e kontrollave të brendshme të bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e kontabilitetit si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit bazës së hipotezës së vijimësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në evidencat e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që banka mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar t'i kushtojmë vëmendje në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat tona të auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë.
- Vlerësimin e prezentimit, strukturës dhe përmbajtjes së përgjithshme të pasqyrave financiare duke përfshirë shpalosjet dhe nëse pasqyrat financiare prezantojnë transaksionet dhe ngjarjet themelore në mënyrë të drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të angazhuar me qeverisjen për, përpos çështjeve të tjera, për shtrirjen, kohëzgjatjen dhe gjetjet e auditimit duke përfshirë mangësitë e mëdha eventuale në kontrollet e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Grant Thornton LLC

Prishtinë,
15 prill 2019

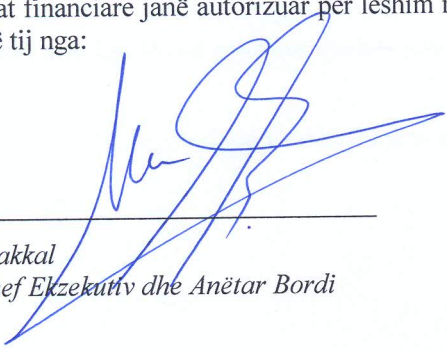
Suzana Stavrikj
Auditor ligjor

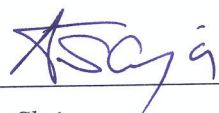
Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

Pasqyra e pozicionit financiar për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018
(në Euro)

	Shënimet	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Pasuria			
Paraja dhe balancat në Bankën Qendrore	6	53,319,751	36,515,212
Plasmanet dhe balancat në banka	7	18,271,569	1,374,043
Investimet në letra me vlerë	8	76,807,878	55,460,258
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	25	10,641,096	1,871,765
Kreditë dhe paradhëniet te Bankat	9.1	-	30,537,890
Kreditë për klientët, neto	9.2	247,370,257	212,081,878
Prona dhe paisjet	10	1,769,094	1,972,635
Pasuritë e paprekshme	11	22,414	35,556
Të arkëtueshmet nga tatimi	27	360,903	128,202
Pasuri të tjera	12	3,744,294	5,228,308
Gjithsej pasuria		412,307,256	345,205,747
Detyrimet dhe kapitali aksionar			
Detyrimet			
Depozitat e klientëve	13	351,354,331	301,678,067
Detyrimet ndaj bankave	14	17,859,118	20,009
Detyrimi i tatimit të shtyer	27	213,306	331,124
Detyrimi i tatimit në të ardhura	27	-	-
Shpenzimet e përlogaritura dhe detyrime të tjera	15	1,652,109	2,552,934
Huamarrjet	16	4,085,314	5,906,343
Gjithsej detyrimet		375,164,178	310,488,477
Kapitali aksionar			
	17		
Kapitali aksionar		17,000,000	17,000,000
Fitimi i akumuluar nga vitet paraprake		16,082,038	11,914,542
Fitimi për vitin		4,370,402	5,841,933
Rezerva e vlerës së drejtë		(309,362)	(39,205)
Gjithsej kapitali aksionar		37,143,078	34,717,270
Gjithsej detyrimet dhe kapitali aksionar		412,307,256	345,205,747

Pasqyrat financiare janë autorizuar për lëshim nga Bordi i Drejtorëve më 15 Prill 2019 dhe u nënshkruan në emër të tij nga:

Suat Bakkal
Kryeshef Ekzekutiv dhe Anëtar Bordi

Agon Skeja
Drejtues i Grupit të Financave dhe
Administratës

Shënimet e bashkangjitura prej 1 deri 29 janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018 (në Euro)

	Shënime	Për fund vitin 31 dhjetor 2018	Për fund vitin 31 dhjetor 2017
<i>Interesi</i>			
Të ardhura nga interesi	18	16,641,523	15,314,246
Shpenzimet e interesit	19	(2,889,809)	(2,766,932)
Të ardhurat neto nga interesi		13,751,714	12,547,314
<i>Të ardhurat nga jo-interesi, neto</i>			
Tarifat dhe komisionet, neto	20	3,494,534	3,355,515
Fitimi nga rivlerësimi i kursit të këmbimit, neto		19,192	1
Humbja nga aktivitetet tregtare në valuta të huaja, neto		78,086	(86,819)
Të ardhura të tjera	21	(30,385)	146,866
Gjithsej të ardhurat e tjera, neto		3,561,427	3,415,563
<i>Shpenzimet operative</i>			
Shpenzimet e personelit	22	(3,941,998)	(3,903,705)
Shpenzimet administrative	23	(5,089,442)	(4,612,505)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	10,11	(641,750)	(711,670)
Gjithsej shpenzimet operative		(9,673,190)	(9,227,880)
Shpenzimet e provizioneve për kreditë e klientëve	9.2	(2,146,664)	(365,552)
Shpenzimet e provizioneve për pasuritë financiare, përveq kredive ndaj klientëve	24	(689,222)	-
Fitimi para tatimit në fitim		4,804,064	6,369,445
Tatimi në fitim	27	(433,662)	(527,512)
Fitimi neto për vitin		4,370,402	5,841,933
Rivlerësimi i investimeve në letra me vlerë		(270,157)	(39,204)
Të ardhura/shpenzime tjera gjithëpërfshirëse për vitin		(270,157)	(39,204)
Gjithsej humbja/fitimi gjithëpërfshirës për vitin		4,100,245	5,802,729

Shënimet e bashkangjitura prej 1 deri 29 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

Pasqyra e ndryshimit në kapital për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018

(në Euro)

	Kapitali aksionar	Rezervat e vlerës së drejtë	Fitimet e mbajtura	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2017	17,000,000	(1)	11,914,542	28,914,541
Transaksionet me pronarët të regjistruara direkt në kapital	-	-	-	-
Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët	-	-	-	-
Rritja në kapitalin aksionar	-	-	-	-
Gjithsej transaksionet me pronarët të regjistruara në kapital	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin				
Fitimi për vitin	-	-	5,841,933	5,841,933
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, neto e tatimit në fitim	-	(39,204)	-	(39,204)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	(39,204)	5,841,933	5,802,729
Gjendja më 31 Dhjetor 2017	17,000,000	(39,205)	17,756,475	34,717,270
Gjendja më 31 Dhjetor 2017	17,000,000	(39,205)	17,756,475	34,717,270
Ndryshimet me aplikimin e SNRF 9 (shënimi 3, (p))	-	-	(1,674,437)	(1,674,437)
Gjendja e rivlerësuar më 01 Janar 2018	17,000,000	(39,205)	16,082,038	33,042,833
Transaksionet me pronarët të regjistruara direkt në kapital				
Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët	-	-	-	-
Rritja në kapitalin aksionar	-	-	-	-
Gjithsej transaksionet me pronarët të regjistruara në kapital	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin				
Fitmi për vitin	-	-	4,370,402	4,370,402
Rivlerësimi i investimeve në letra me vlerë	-	(270,157)	-	(270,157)
Gjithsej fitimi gjithëpërfshirës për vitin	-	(270,157)	4,370,402	4,100,246
Gjendja më 31 dhjetor 2018	17,000,000	(309,362)	20,452,440	37,143,079

Shënimet e bashkangjitura prej 1 deri 29 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

Pasqyra e rrjedhës së parasë për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018
(në Euro)

Shënime	Për fund vitin 31 dhjetor 2018	Për fund vitin 31 dhjetor 2017
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative:		
Fitimi para tatimit për vitin	4,804,064	6,369,445
<i>Rregullimet për të barazuar ndryshimet në pasuritë neto me paratë e gatshme neto nga aktivitetet operative:</i>		
Shpenzimet e interesit	19 2,889,809	2,766,932
Të ardhura nga interesi	18 (16,641,523)	(15,314,246)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	10,11 641,750	711,670
Humbja nga heqja nga përdorimi i pasurive fikse	21 -	(150)
Shlyerjet e kredive të klientëve	9.2, 21 781,513	1,911,383
Provizionet për asetet financiare	9.2,24 2,835,886	365,552
Rrjedha e parasë nga fitimi operativ para ndryshimeve në pasuritë dhe detyrimet operative	(4,688,501)	(3,189,414)
<i>(Rritja)/Zvogëlimi në pasuritë operative:</i>		
Balancat e kufizuara me Bankën Qendrore	(2,700,896)	(3,930,980)
Plasmanet dhe balancat me banka	(851)	(13)
Kreditë për bankat	30,500,000	15,500,000
Kreditë për klientët	(39,570,088)	(28,303,167)
Të arkëtueshmet nga BKT Shqipëria	(8,769,331)	8,988,749
Pasuri të tjera	850,943	(2,625,889)
	(19,690,223)	(10,371,300)
<i>Rritja/(Zvogëlimi) në detyrimet operative:</i>		
Detyrimet ndaj bankave	49,377,178	15,026,134
Detyrimet ndaj klientëve	17,835,624	(923,854)
Shpenzimet e përlllogaritura dhe detyrime të tjera	(900,825)	(339,645)
	66,311,977	13,762,635
Interesi i paguar	(2,588,268)	(2,949,936)
Interesi i pranuar	16,161,336	15,284,280
Tatimet në të ardhura të paguara	(784,181)	(469,221)
Rrjedha neto e parasë nga aktivitetet operative	54,722,140	12,067,044
Rrjedha e parasë nga aktivitetet investuese		
Blerja e letrave me vlerë	(37,478,626)	(35,186,143)
Të hyrat nga investimet në letra me vlerë	15,965,613	14,969,423
Blerja e pronave, pajisjeve dhe pasurive të paprekshme	(425,067)	(345,784)
Rrjedha neto e parasë nga aktivitetet investuese	(21,938,080)	(20,562,504)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet financuese		
Pagesa e huamarrjeve	(1,820,000)	(1,820,000)
Rrjedha neto e parasë nga aktivitetet financuese	(1,820,000)	(1,820,000)
Rritja/(Zvogëlimi) neto në para dhe ekuivalentët e saj	30,964,060	(10,315,460)
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fillim të periudhës	6 15,051,531	25,366,991
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fund të periudhës	6 46,015,591	15,051,531

Shënimet e bashkangjitura prej 1 deri 29 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

1. Të përgjithshme

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a. ("Banka") është në pronësi të plotë të bankës shqiptare Banka Kombëtare Tregtare sh.a. ("BKT"). BKT- Kosova është regjistruar më 30 gusht 2007 në Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës ("BQK"), për të vepruar si bankë në Republikën e Kosovës dhe është subjekt i rregulloreve të BQK-së .

Më 30 Prill, 2018, Banka Kombëtare Tregtare Dega në Kosovë ndryshoi statusin e saj nga dega e huaj në Shoqëri Aksionare. Licensa e saj bankare ndryshoi nga Banka Kombëtare Tregtare - Dega në Kosovë në Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a

Banka ofron një gamë të gjerë të shërbimeve universale për ndërmarrjet private dhe shtetërore, dhe individët në Republikën e Kosovës. Burimi kryesor i financimit të Bankës janë depozitat, të cilat janë pranuar në formë të ndryshme duke përfshirë llogaritë rrjedhëse, depozitat me afat dhe pa afat, si në Euro ashtu edhe në valutë të huaj. BKT ofron një shumëllojshmëri të kredive të korporatave dhe të konsumit, karta debiti dhe krediti, shërbime përmes bankomatit, kanale alternative të sofistikuar, shërbime të kualifikuara ndërkombëtare bankare dhe produkte të ndryshme të thesarit.

Rrjeti i BKT Kosova përfshin 26 njësi. Shtatë njësi janë të vendosura në Prishtinë, dhe njësitë e tjera janë të vendosura në Prizren, Pejë, Gjiilan, Ferizaj, Mitrovicë, Gjakovë, Vushtri, Fushë Kosovë, Podujevë, Drenas, Rahovec, Viti dhe Lipjan, Aeroporti i Prishtinës dhe Skenderaj.

Numri i të punësuarve në fund të vitit 2018 ka qenë 358 (2017: 348).

2. Bazat e përgatitjes

(a) Deklarata e pajtueshmërisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) ashtu siç janë lëshuar nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK).

(b) Baza e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike përveç pasurive financiare në dispozicion për shitje, të cilat janë të matura me vlerën e drejtë dhe pasurive të mbajtura për investim, të cilat poashtu janë të matura me vlerë të drejtë.

Për më tepër, për qëllime të raportimit financiar, matjet me vlerën e drejtë kategorizohen në Nivelin 1, 2 ose 3 në bazë të shkallës në të cilën të dhënat për matjen e vlerës së drejtë janë të vëzhgueshme dhe mund të kenë një efekt të rëndësishëm në tërësinë e tij, të cilat janë përshkruar si më poshtë:

- Niveli 1 përfshin të dhënat me çmimet e kuotuar (të pakorrigjuara) në tregjet aktive për pasuritë e njëjta ose detyrimet që ndërmarrja mund t'iu qaset në datën e matjes;
- Niveli 2 përfshin të dhënat përveç të dhënave me çmimet të kuotuar të përfshira në Nivelin 1, që janë të vëzhgueshme për pasuritë dhe detyrimet, qoftë në mënyrë direkte apo indirekt; dhe
- Niveli 3 të dhënat që janë të pa vëzhgueshme për pasuritë ose detyrimet.

(c) Monedha funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë prezantuar në Euro, e cila është edhe monedha funksionale e Bankës.

(d) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që menaxhmenti të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime të cilat ndikojnë në aplikimin e politikave kontabël dhe shumat e raportuara të pasurive, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime. Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në periudhat e ardhshme nëse ato ndikohen nga rishikimi. Informacionet mbi fushat kryesore të vlerësimit e pasigurive dhe mbi gjykimet kritike për aplikimin e politikave kontabël që kanë efekt të rëndësishëm në vlerat kontabël në pasqyrat financiare, janë përshkruar në shënimin 4 dhe 5.

3. Politika të rëndësishme kontabël

Politikat e kontabilitetit të paraqitura më poshtë janë aplikuar në vazhdimësi në të gjitha periudhat e prezantuara në këto pasqyra financiare.

(a) Transaksionet në monedhë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj konvertohen në monedhën funksionale të Bankës me kursin e këmbimit të momentit në datën e kryerjes së transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet monetare në valutë të huaj në datën e raportimit janë rikonvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit momental në atë datë. Fitimi ose humbja nga zërat monetarë është diferenca midis kostos së amortizuar së monedhës funksionale në fillim të periudhës, rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj të konvertuar me normën e këmbimit në fund të periudhës. Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj që maten me vlerë të drejtë, rikonvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të çastit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Diferencat nga kursi i këmbimit që rrjedhin nga konvertimi njihen në fitim ose humbje.

Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj, të cilat janë deklaruar me kosto historike, janë konvertuar me kursin e këmbimit në datën e transaksionit.

(b) Interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën efektive të interesit. Norma efektive e interesit është norma që skanton pagesat e vlerësuara të parave në të ardhmen dhe arkëtimet përgjatë jetës së pasurisë ose detyrimit financiar (ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më të shkurtër) deri në vlerën kontabël të pasurisë ose detyrimit financiar. Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Banka vlerëson flukset monetare të ardhshme duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme të kredisë.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha komisionet e paguara ose të arkëtuara që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë të lidhura drejtpërdrejtë me blerjen ose emetimin e një pasurie apo detyrimi financiar.

(c) Tarifat dhe komisionet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv për një pasuri ose detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv.

Të ardhura tjera nga komisionet ose tarifat janë njohur posa shërbimet e lidhura me to kanë ndodhur. Ndërsa shpenzime të tjera nga tarifat dhe komisionet lidhen kryesisht me tarifa transaksionesh ose shërbimesh të cilat njihen si shpenzime posa shërbimet të pranohen.

(d) Pagesat e bëra për qiranë

Pagesat e bëra për qiranë operative janë njohur në fitim dhe humbje në bazë lineare përgjatë kohëzgjatjes së qirasë. Zbritjet nga qiraja njihen si pjesë përbërëse e totalit të shpenzimit të qirasë përgjatë kohëzgjatjes së qirasë. Pagesat e ardhshme të qirasë kontabilizohen duke rishikuar pagesat minimale të qirasë për periudhën e mbetur të qirasë, kur rregullimet dhe përshtatjet në qira konfirmohen.

(e) Tatimi aktual dhe i shtyrë në të ardhura

Tatimi mbi fitimin përfshin tatimin aktual dhe të shtyrë. Tatimi mbi fitimin njihet në fitim ose humbje me përjashtim të pjesës që lidhet me zëra të njohur direkt në kapital ose në të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse. Tatimi aktual është tatimi që pritet të paguhet mbi fitimin e tatueshëm të vitit, duke përdorur normat tatimore në fuqi ose që konsiderohet se do të jenë të tilla në datën e raportimit, dhe çdo rregullim të tatimit të pagueshëm për vitet e mëparshme.

Tatimi i shtyrë është dhënë për diferencat e përkohshme ndërmjet vlerës neto kontabël të pasurive dhe detyrimeve për qëllime raportimi financiar dhe shumave të përdorura për qëllime tatimore. Tatimi i shtyrë është matur në norma të tatimit që pritet të aplikohen ndaj diferencave të përkohshme kur ato të ndryshojnë, në bazë të ligjeve të cilat janë miratuar ose priten të miratohen në datën e raportimit.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve të pasigurta tatimore dhe nëse mund të ketë taksa dhe interes shtesë. Banka beson se përlogaritjet e saj për detyrimet tatimore janë të mjaftueshme për të gjitha vitet tatimore bazuar në vlerësimin e saj të shumë faktorëve, duke përfshirë interpretimet e ligjit të taksave dhe përvojës së mëparshme. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një seri të gjykimeve rreth ngjarjeve të ardhshme. Informata të reja mund të vinë në dispozicion që të ndikojnë te Banka për të ndryshuar vendimin e saj në lidhje me mjaftueshmërinë e detyrimeve ekzistuese tatimore; ndryshime të tilla të detyrimeve tatimore do të ndikojnë në shpenzimet e tatimit në periudhën që një përcaktim i tillë është bërë.

Tatimi i shtyrë - pasuri njihet deri në masën që është e mundur që fitimi i ardhshëm i tatueshëm do të jetë i disponueshëm kundrejt të cilit mund të përdoret pasuria e tillë. Tatimi i shtyrë - pasuri rishikohet në çdo datë raportimi dhe zvogëlohet në atë masë që përfitimet nga pasuria e tillë nuk është e mundur më të realizohen.

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Banka fillimisht njeh kreditë, depozitat, instrumentat e borxhit të emetuara dhe detyrimet vartëse në datën në të cilën ato janë krijuar. Blerjet dhe shitjet e rregullta të pasurive financiare njihen në datën e tregtimit në të cilën Banka zotohet për të blerë ose shitur pasurinë. Të gjitha pasuritë dhe detyrimet tjera financiare njihen fillimisht në datën e tregtimit në të cilën Banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit.

Një pasuri ose detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë plus (për një pozicion i cili nuk matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes) kostot e transaksionit që i atribuohen direkt blerjes apo emetimit të tij.

(ii) Ç'regjistrimi

Banka ç'regjistron një pasuri financiare kur të drejtat kontraktuale të flukseve monetare nga pasuria financiare mbarojnë, ose kur transferon të drejtat për të marrë rrjedhjet e kontraktuara të parasë mbi pasurinë financiare në një transaksion në të cilin kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë në fjalë janë transferuar. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që është krijuar ose mbajtur nga Banka njihet si një pasuri apo detyrim i veçantë.

Banka ç'regjistron një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale janë përmbushur, ndërprerë apo kanë përfunduar. Banka merr pjesë në transaksione përmes të cilave transferon pasuri të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar, por mban të gjitha ose kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pasurisë së transferuar, ose një pjesë të tyre. Nëse të gjitha ose kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet mbahen, atëherë pasuritë e transferuara nuk ç'regjistrohen nga pasqyra e pozicionit financiar. Transferimi i pasurive të tilla të cilat mbahen të gjitha ose kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet përfshin, për shembull, huadhënien dhe transaksionet e riblerjes.

Kur pasuritë i shiten një pale të tretë me një normë totale kthimi të njëkohshme swap mbi pasurinë e transferuar, transaksioni kontabilizohet si një transaksion i sigurtuar i financimit i ngjashëm me transaksionet e riblerjes. Në transaksione në të cilat Banka as nuk mban dhe as nuk transferon kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të një pasurie financiare, e ç'regjistron pasurinë nëse nuk mban kontroll mbi të. Të drejtat dhe detyrimet e mbajtura nga transferi janë të njohura veçmas si pasuri dhe detyrime, sipas rrethanave në menyrën më të përshtatshme. Në transferimet në të cilën kontrolli mbi pasurinë ruhet, Banka vazhdon të njohë pasurinë në masën e përfshirjes së saj të vazhdueshme në lidhje me pasurinë, e përcaktuar kjo nga koha gjatë së cilës Banka është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e pasurisë së transferuar.

Në disa transaksione, Banka mban detyrimin për të ofruar shërbime për pasurinë financiare të transferuar në shkëmbim për një tarifë. Aktiv i transferuar ç'regjistrohet tërësisht nëse plotëson kriteret e ç'regjistrimit. Një pasuri ose detyrim njihet për kontratën e shërbimit, në varësi të faktit nëse tarifa e shërbimit është më shumë se mjaftueshëm (pasuri) ose është më pak se mjaftueshëm (detyrim) për kryerjen e shërbimit.

Banka fshin kredi të caktuara kur ato vlerësohen si të pambledhshme.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iii) Klasifikimi dhe matja fillestare e pasurive financiare

Të gjitha pasuritë financiare fillimisht maten me vlerën e drejtë të përmirësuar për kostot e transaksionit (aty ku është e aplikueshme). Pasuritë financiare, të tjera nga ato të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse klasifikohen në këto kategori :

- kostoja e amortizuar
- vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (VDNFH)
- vlera e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGJ).

Klasifikimi përcaktohet nga:

- modelin e biznesit të njësisë ekonomike për menaxhimin e pasurive financiare.
- karakteristikat e rrjedhës së pasurisë financiare të kontraktuar.

Të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet që lidhen me aktivet financiare njihen në fitim ose humbje.

- Vlerësimi nëse rrjedhat e parasë janë vetëm pagesa kontraktuale të principalit dhe interesit (VPPI)

Sipas standardit të ri, njëra nga kushtet që një pasuri financiare të klasifikohet nën kategorinë “Kosto e amortizuar” apo “Vlera e drejtë nëpërmjet fitimi apo humbjes (VDNFH)” është që kushtet kontraktuale të pasurisë financiare të jenë të specifikuar në datat e rrjedhës së parasë që janë vetëm pagesa të principalit dhe interes mbi vlerën e mbetur të principalit. Banka ka kryer testin e VPPI dhe ka përcaktuar modelet e biznesit për pasuritë e saj financiare.

- Vlerësimi i modelit të biznesit

Janë tre modele të biznesit sipas SNRF 9 – ‘Mbahet për tu arkëtuar (“MPA”)’, ‘Mbahet për tu arkëtuar dhe për tu shitur (“MASH”)’ dhe ‘Të tjera (“Tjera BM”)’

1. Sipas modelit “MPA” rrjedhja e parasë rezultojnë nga mbledhja e pagesave të kontraktuara. Nëse një product VPPI është “MPA”, ai matet me koston e amortizuar.
2. Sipas modelit “MASH” rrjedhja e parasë rezultojnë nga mbledhja e pagesave të kontraktuara si dhe nga shitja e pasurive financiare. Nëse një produkt VPPI është “MASH”, ai matet me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGJ).
3. Modelet tjera të biznesit janë ato që nuk janë as MPAs as MASH. Një shembull është një model biznesi në të cilin qëllimi kryesor është tregtimi ku mbledhja e pagesave kontraktuale nuk është pjesë përbërëse e modelit. Nëse një produkt (VPPI apo jo) mbahet nën “Të tjera” dhe matet me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDNFH)

Banka ka vlerësuar modelin e biznesit për pasuritë e saj financiare si në vijim:

Thesari

Pasuritë e thesarit përbëhen nga paratë e gatshme ose ekuivalentët e parasë, obligacionet qeveritare, letrat me vlerë si Eurobonde, obligacione dhe certifikata.

Investimet në letra me vlerë llogariten në bazë të klasifikimit të tyre si të mbajtura deri në maturim (“TMM”), në dispozicion për shitje (“GJPSH”) dhe në disa raste si të mbajtura për tregtim (“TMT”).

Modeli i biznesit të Bankës sipas SNRF 9 është:

- “MPA” për produktet TMM. Këto produkte duhet të matet me koston e amortizuar;
- “MASH” për produktet GJPSH.Këto produkte duhet të maten në VDATGJ; dhe
- “Të tjera” për produktet TMT dhe duhet të maten në VDNFH.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iii) Klasifikimi dhe matja fillestare e pasurive financiare (vazhdim)

Individë

Pasuritë e bankikut individual përbëhet nga produkte të ndryshme financuese për individë si: kreditë hipotekare, konsumatore, për renovimin e shtëpive, makinave dhe kartat e kreditit. Këto produkte janë pasuri financiare jo-derivative që nuk janë të kuotuar në një treg aktiv financiarë, të cilat mbahen për arkëtimin e rrjedhave të ardhshme të pagesave të kontraktuaratë principalit dhe interesit.

Vlera e drejtë e pasurive të bankikut individual nuk është aspekt kritik në menaxhimin e portofolit të bankës. Modeli i biznesit për Banka sipas SNRF 9 është "MPA" dhe kreditë individuale duhet të maten me koston e amortizuar.

Korporatë

Pasuritë e bankikut të korporatave përbëhen nga produkte të ndryshme financuese për biznese si: kreditë me para të gatshme, kreditë jo-kesh, kreditë bujqësore, projektet dhe financimet e strukturuar, kartat e kreditit të biznesit). Këto produkte janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktuara që nuk janë të kuotuar në një treg aktiv të cilat mbahen për arkëtimin e rrjedhave të parave të principalit dhe interesave. Vlera e drejtë e pasurive të Korporatës nuk është një aspekt kritik në menaxhimin e portofolit të bankës. Modeli i biznesit për Banka sipas sipas SNRF 9 është "MPA" dhe kreditë biznes maten me koston e amortizuar.

(iv) Klasifikimi – (periudhat krahasuese)

Pasuritë financiare klasifikohen në kategoritë e specifikuar si më poshtë: pasuritë financiare të mbajtura për tregtim, investimet e mbajtura deri në maturim, pasuritë financiare "në dispozicion për shitje" (GJPSH) dhe "kreditë dhe llogaritë e arkëtueshme". Klasifikimi varet nga natyra dhe qëllimi i pasurive financiare dhe përcaktohet në kohën e njohjes fillestare. Të gjitha blerjet ose shitjet e rregullta të pasurive financiare njihen dhe ç' regjistrohen në bazë të datës së tregtimit. Blerjet ose shitjet e rregullta janë blerjet ose shitjet e pasurive financiare që kërkojnë shpërndarjen e aseteve brenda afatit të përcaktuar me rregullore ose konventë në treg.

(v) Matja e mëpasshme e pasurive financiare

Pasuritë financiare në koston e amortizuar

Pasuritë financiare maten në koston e amortizuar nëse pasuritë plotësojnë kushtet e mëposhtme (dhe nuk janë përcaktuar si VDNFH):

- ato mbahen në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e mjeteve financiare dhe arkëtimin e rrjedhave të parasë.
- kushtet kontraktuale të pasurive financiare krijojnë rrjedha të parasë që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit për shumën kryesore të principalit të mbetur.

Pas njohjes fillestare, këto maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Zbritja nuk është përfshirë sepse efekti i zbritjes është jomaterial. Paratë e gatshme dhe ekuivalentët e saj, kreditë dhe shumica e të arkëtueshmeve të bankës bien në këtë kategori të instrumenteve financiare, po ashtu edhe obligacionet qeveritare dhe instrumentet të cilat më parë ishin klasifikuar si të mbajtura deri në maturim sipas SNK 39.

Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDNFH)

Pasuritë financiare që mbahen në një model biznesi të ndryshëm nga "mbahet për të arkëtuar" ose "mbahet për të arkëtuar dhe shitur" kategorizohen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes. Pasuritë financiare të modelit të biznesit, në të cilin rrjedhat e parasë nuk janë vetëm nga interesi dhe principalit, llogariten në VDNFH. Të gjitha instrumentet financiare derivative bien në këtë kategori, përveç atyre të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse. Kjo kategori përmban edhe investimet në capital. Në vitin aktual, vlera e drejtë është përcaktuar në përputhje me SNRF 9 e cila nuk lejon matjen me kosto. Pasuritë në këtë kategori maten me vlerën e drejtë me fitime ose humbje të njohura në pasqyrën e të ardhurave. Vlera e drejtë e pasurive financiare në këtë kategori përcaktohet duke i'u referuar transaksioneve aktive të tregut ose duke përdorur një teknikë vlerësimi aty ku nuk ekziston një treg aktiv Banka konstatoi se në periudhën aktuale vlera e drejtë e këtyre investimeve përafrohet me vlerën e tyre kontabël. Obligacionet e qeverisë të Bankës të klasifikuar më parë si të mbajtura për tregtim sipas SNK 39 bien në këtë kategori.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(v) *Matja e mëpasshme e pasurive financiare (vazhdim)*

Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse (VDATGJ)

Banka llogaritë pasuritë financiare në VDATGJ nëse pasuritë plotësojnë kushtet e mëposhtme:

- ato mbahen në një model biznesi objektiv i të cilit është "të mbahet për tu arkëtuar" e rrjedhat e parasë dhe ta shes.

- kushtet kontraktuale të pasurive financiare që krijojnë rrjedhat e parasë që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit për principalin e mbetur.

Çdo fitim ose humbje e njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse (ATGJ) do të riciklohet pas mosnjohjes së aktivitetit. Bono qeveritare të bankës, letrat me vlerë thesarit dhe bonot e thesarit, obligacionet e korporatave, nota premtuese, letrat me vlerë të mbështetura në asete dhe portofoli i kapitalit i klasifikuar si e disponueshme për shitje sipas SNK 39, bien në këtë kategori.

(vi) *Kompensimi*

Pasuritë dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar atëherë, dhe vetëm atëherë, kur Banka ka të drejtën ligjore për të kompensuar shumat dhe synon ose të shlyejë mbi një bazë neto, ose të shes aktivin dhe njëkohësisht të shlyejë detyrimin. Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga standardet kontabël, ose për fitimet dhe humbjet e krijuara nga një grup transaksionesh të ngjashme si ato në aktivitetin tregtues të Bankës.

(vii) *Matja e kostove të amortizimit*

Kostoja e amortizuar e një pasurie ose detyrimi financiar është vlere me të cilën pasuria ose detyrimi financiar matet kur njihet fillimisht, duke i zbritur pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën efektive të interesit të çdo difference ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe shumës së maturimit, minus çdo zbritje për efekt rënie në vlerë.

(viii) *Matja e vlerës së drejtë*

Vlera e drejtë është shuma me të cilën një pasuri mund të shkëmbehet, ose një detyrim të shlyhet, midis palëve të vullnetshme që kanë informatat e duhura, në një transaksion në kushte të tregut në datën e matjes.

Kur është e mundur, Banka mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimet e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg quhet aktiv në qoftë se çmimet e kuotuar janë të gatshme dhe rregullisht të disponueshme dhe paraqesin transaksionet aktuale të tregut si dhe rregullisht ndodhin në kushte të lira tregu.

Nëse tregu për një instrument financiar nuk është aktiv, Banka përcakton vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë përdorimin e transaksioneve më të fundit të kryera midis palëve të vullnetshme që kanë informacionin e duhur (nëse ka), duke iu referuar vlerës së drejtë aktuale të instrumenteve tjera që në thelb janë të njëjtë, analizat e flukseve monetare të skontuara dhe modelet e çmimeve të opsioneve. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përdor maksimumin e faktorëve të tregut, mbështetet sa më pak të jetë e mundur në vlerësimet specifike të Bankës, përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh në përcaktimin e çmimit, dhe është në përputhje me metodologjitë ekonomike të pranura për vlerësimin e instrumentave financiarë. Faktorët për teknikat e vlerësimit paraqesin në mënyrë të arsyeshme pritshmëritë e tregut dhe matjet e faktorëve të rreziqeve të trashëguara në instrumentet financiare. Banka klasifikon metodat e vlerësimit dhe i teston ato për vlefshmërinë duke përdorur çmimet nga transaksionet aktuale të tregut për të njëjtin instrument ose të dhëna të tjera të disponueshme dhe të vëzhgueshme në treg.

Kur një pasuri është blerë ose një detyrim merret në një transaksion këmbimi për atë pasuri ose detyrim, çmimi i transaksionit është çmimi i paguar për të blerë pasurinë ose për të marrë atë për të marrë detyrimin (çmimi i hyrjes). Në të kundërt, vlere e drejtë e pasurisë ose detyrimit është çmimi që do të merret për të shitur pasurinë ose për të paguar për transferimin e detyrimit (çmimi i daljes)

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Matja e vlerës së drejtë

Në shumë raste çmimi i transaksionit është i barabartë me vlerën e drejtë (që mund të jetë rasti kur në datën e transaksionit transaksioni për të blerë një aktiv ndodh në treg në të cilin asetit do të shitet). Gjatë përcaktimit nëse vlera e drejtë në njohjen fillestare është e barabartë me çmimin e transaksionit, Banka merr në konsideratë faktorët specifikë për transaksionin dhe pasurinë ose detyrimin. Kur çmimi i transaksionit siguron evidencën më të mirë të vlerës së drejtë në njohjen fillestare, instrumenti financiar fillimisht matet me çmimin e transaksionit dhe çdo diferencë midis këtij çmimi dhe shumës së fituar fillimisht nga një vlerësim model njihet më pas në fitim ose humbje, varësisht nga individit faktet dhe rrethanat e transaksionit, por jo më vonë se kur vlerësimi mbështetet plotësisht nga të dhënat e tregut të vëzhgueshëm ose transaksioni është i mbyllur.

(ix) Rënia në vlerë e pasurive financiare

Kërkesat për provizionet sipas SNRF 9 përdorin më shumë informacione prospektive që t'i njohin humbjet e pritura të kreditit – 'Modeli i humbjes së pritshme kreditore (HPK)'. Kjo zëvendëson SNK39 'modelin e humbjeve të ndodhura'. Instrumentet në kuadër të fushëveprimit të kërkesave të reja përfshinin kreditë dhe instrumente të tjera financiare të borxhit të matura me koston e amortizuar dhe VDATGJ, llogaritë e arkëtueshme, kontratat e njohura dhe të matura sipas SNRF 15, angazhimet e huasë dhe disa kontrata të garancisë financiare (për emetuesin) që nuk janë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Njohja e humbjeve kreditore nuk është më e varur nga identifikimi i një ngjarjeje të humbjes së kredisë nga Banka por në vend të kësaj, Banka konsideron një gamë më të gjerë informacionesh gjatë vlerësimit të rrezikut të kredisë dhe matjes së humbjeve të pritshme të kredisë, duke përfshirë ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale, parashikimet e arsyeshme dhe të mbështetshme që ndikojnë në arkëtueshmërinë e pritshme të rrjedhave të parasë të ardhshme të instrumentit.

Në zbatimin e kësaj qasjeje prospektive, bëhet një dallim midis:

- instrumentet financiare që nuk janë përkeqësuar ndjeshëm në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare ose që kanë rrezik të ulët të kredisë ('Faza 1')
- instrumentet financiare që janë përkeqësuar ndjeshëm në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare dhe që rreziku i kredisë, i të cilit nuk është i ulët ('Faza 2').

'Faza 3' do të mbulonte aktivet financiare që kanë dëshmi objektive të provizionimit në datën e raportimit.

'Humbjet e pritshme të kreditore 12 mujore 'njihen për kategorinë e parë, ndërsa' humbjet e pritshme të kreditit gjatë tërë jetëgjatësisë së saj' njihet për kategorinë e dytë.

Matja e humbjeve të pritshme të kredive përcaktohet nga një vlerësim i ponderuar me probabilitetin e humbjeve të kredisë përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar.

(x) Rënia në vlerë e pasurive financiare (periudhë krahasuese)

Në vitin paraprak, rënia në vlerë e pasurive financiare u bazua në modelin e humbjeve të ndodhura. Banka ka vlerësuar nëse ka pasur dëshmi objektive se pasuritë financiare që nuk mbarten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes janë provizionuar. Pasuritë financiare u provizionuan kur dëshmitë objektive treguan se një ngjarje humbjeje kishte ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë dhe se ngjarja e humbjes ndikon në rrjedhat e ardhshme të parasë së aktivit që mund të vlerësoheshin me besueshmëri.

Banka konsideromte dëshmi të provizionimit për huatë dhe letrat me vlerë të investimit të mbajtura deri në maturim si në një pasuri specifike dhe në nivelin kolektiv. Të gjitha kreditë me vlerë të konsiderueshme dhe letrat me vlerë të investimit të mbajtura deri në maturim u vlerësuan për provizionime specifike. Të gjitha kreditë me vlerë të konsiderueshme dhe të letrave me vlerë të mbajtura deri në maturim, si jo të provizionueshme në mënyrë specifike, atëherë u provizionuan kolektivisht për ndonjë provizionim të ndodhur, por të pa identifikuar ende.

Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

Huatë, avanset dhe investimet në letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim që nuk ishin individualisht të rëndësishme u vlerësuan kolektivisht për provizionim duke i grupuar së bashku huatë dhe letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim me karakteristika të ngjashme të rrezikut.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(x) Rënia në vlerë e pasurive financiare (periudhë krahasuese) (vazhdim)

Humbjet nga provizionimi i pasurive të mbajtura me koston e amortizuar janë matur si diferencë midis vlerës kontabël të aktivitetit financiar dhe vlerës aktuale të rrjedhave të ardhshme të parasë, të parashikuara, të skontuara me normën e interesit efektiv të pasurisë. Humbjet njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe kontabilizohen në një llogari kundrejt huave. Interesi mbi aktivin e provizionuar vazhdon të njihet nëpërmjet zbritjes të pandryshueshme. Kur një ngjarje e mëvonshme shkakton zvogëlimin e shumës së humbjes nga provizionimi, ulja në humbjen nga zhvlerësimi kthehet në pasqyrën e të ardhurave.

Humbjet nga provizionimi i letrave me vlerë në dispozicion për shitje u njohën duke transferuar humbjen kumulative që ishte njohur drejtpërdrejt në të ardhurat e tjera përmbledhëse në fitim ose humbje. Humbja kumulative e riklasifikuar nga të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse në fitim ose humbje ishte diferenca midis koston së blerjes, shlyerjet e principalit dhe amortizimet, dhe vlerës aktuale të drejtë, minus çdo humbje nga zhvlerësimi e njohur më parë në fitim ose humbje. Ndryshimet në provizionet që i atribuohen vlerës në kohë janë pasqyruar si një përbërës i të ardhurave nga interesi. Nëse në një periudhë pasuese vlera e drejtë e një letre me vlerë në dispozicion për shitje të provizionuar është në rritje dhe rritja mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pasi humbja nga provizionimi ishte njohur në fitim ose humbje, humbja nga provizionimi u anulua, me shumën e anulimit të njohur në fitim ose humbje.

(xi) Klasifikimi dhe matja e detyrimeve financiare

Duke qenë se kontabilizimi i detyrimeve financiare mbetet kryesisht i njëjtë sipas SNRF 9 krahasuar me SNK 39, detyrimet financiare të Bankës nuk kanë qenë të ndikuara nga miratimi i SNRF 9. Detyrimet financiare të Bankës përfshijnë depozitat e klientëve, huatë nga bankat dhe institucionet e tjera financiare, borxhi i varur dhe detyrime të tjera të pagueshme. Detyrimet financiare fillimisht maten me vlerën e drejtë dhe kur është e aplikueshme, përshtaten për kostot e transaksionit, përveç nëse Banka përcakton një pasiv financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Më pas, detyrimet financiare maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, përveç derivativave dhe detyrimeve financiare të përcaktuara në VDNFH, të cilat mbahen më pas me vlerën e drejtë me fitime ose humbje të njohura në pasqyrën e të ardhurave (përveç instrumenteve financiare derivative të cilat janë të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse). Të gjitha pagesat lidhur me interesin dhe, nëse është e zbatueshme, ndryshimet në vlerën e drejtë të një instrumenti që raportohen në fitim ose humbje përfshihen në kostot financiare ose të ardhurat financiare.

(xii) Instrumentet financiare derivative dhe kontabiliteti mbrojtës

Banka aplikon kërkesat e reja të SNRF 9 në kontabilitetin mbrojtës në mënyrë prospektive.

Instrumentet financiare derivative llogariten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes (VDNFH) me përjashtim të derivateve të përcaktuara si instrumente mbrojtës në marrëdhëniet mbrojtëse të rrjedhës së parasë, të cilat kërkojnë një trajtim të veçantë kontabël. Për t'u kualifikuar për kontabilitetin mbrojtës, marrëdhënia mbrojtëse duhet të plotësojë të gjitha kërkesat e mëposhtme:

- Ekziston një marrëdhënie ekonomike midis zërit të mbrojtur dhe instrumentit mbrojtës
- Efekti i rrezikut kreditor nuk dominon ndryshimet e vlerës që rrjedhin nga ajo marrëdhënie ekonomike
- Treguesi mbrojtës i marrëdhënies së mbrojtur "hedging" është i njëjtë me atë që rezulton nga sasia e asetit të mbrojtur që njësia ekonomike aktualisht mbron dhe sasia e instrumentit mbrojtës që njësia ekonomike aktualisht përdor për të mbrojtur atë sasi të elementit të mbrojtur.

Të gjitha instrumentet financiare derivative të përdorura për kontabilitetin mbrojtës njihen fillimisht me vlerën e drejtë dhe raportohen më pas me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar. Në masën që mbrojtja është efektive, ndryshimet në vlerën e drejtë të derivativëve të përcaktuar si instrumente mbrojtëse në mbrojtjen e rrjedhës së parave njihen në të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse dhe përfshihen në rezervën

Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

mbrojtëse të rrjedhës së pasasë në kapital. Çdo mosfunksionim në marrëdhënien mbrojtëse njihet menjëherë në fitim ose humbje.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(xii) Instrumentet financiare derivative dhe kontabiliteti mbrojtës (vazhdim)

Në kohën kur elementi i mbrojtur ndikon në fitimin ose humbjen, çdo fitim ose humbje e njohur më parë në të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse riklasifikohet nga kapitali neto në pasqyrën e të ardhurave dhe paraqitet si një riklasifikim brenda të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse. Megjithatë, nëse një pasuri ose detyrim jofinanciar është njohur si rezultat i transaksionit të mbrojtur, fitimet dhe humbjet e njohura më parë në të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse përfshihen në matjen fillestare të pjesës së mbrojtur. Nëse një transaksion paraparë nuk pritet të ndodhë, çdo fitim ose humbje e njohur në të ardhura të tjera gjithpërfshirëse bartet menjëherë në pasqyrën e të ardhurave. Nëse marrëdhënia mbrojtëse mbaron të përmbushë kushtet e efektivitetit, kontabiliteti mbrojtës ndërpritet dhe fitimi ose humbja në fjalë mbahen në rezervën e kapitalit derisa të ndodhë transaksioni paraparë.

(g) Paraja dhe ekuivalentët e pasasë

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë kartëmonedhat, monedhat, balancat e pakushtëzuara të mbajtura në Bankën Qendrore si dhe pasuritë financiare likuide me afat maturimi më pak se tre muaj, të cilat janë subjekt i një rreziku të parëndësishëm të ndryshimeve në vlerën e drejtë, dhe përdoren nga Banka në menaxhimin e zotimeve afatshkurtra. Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen me koston e amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

(h) Derivatet e mbajtura për qëllime të administrimit të rrezikut

Derivatet e mbajtura për qëllime të administrimit të rrezikut përfshijnë të gjitha aktivet dhe detyrimet derivative të cilat nuk klasifikohen si pasuri ose detyrime të tregtueshme. Derivatet e mbajtura për qëllime të administrimit të rrezikut maten me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar.

(i) Kreditë

Kreditë janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme, të cilat nuk janë kuotuar në tregje aktive dhe Banka nuk ka ndërmend t'i shesë menjëherë ose në të ardhmen e afërt. Kur Banka blen një pasuri financiare dhe njëherësh hyn në një marrëveshje për ta rishitur këtë pasuri (ose një pasuri kryesisht të ngjashme) me një çmim fiks në një datë të ardhshme ("riblerje të anasjellta"), marrëveshja kontabilizohet si një kredi apo paradhënie, dhe pasuria nuk paraqitet në pasqyrat financiare të Bankës. Kreditë fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kosto direkte që lidhen me transaksionin, dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën efektive të interesit, përveç në rastet kur Banka vendos të mbajë kreditë me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes siç përshkruhet në politikën kontabël 3 (g), (iii).

(j) Pronat, pajisjet dhe pasuritë paprekshme

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve paraqiten me kosto minus zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga rënia në vlerë. Kosto përfshinë shpenzimet e lidhura drejtpërdrejtë me blerjen e pasurisë.

Kur pjesë të një zëri të pronës dhe pajisjeve kanë jetëgjatësi të ndryshme, ato kontabilizohen si pozicione të veçanta (përbërësit kryesorë) të pronës dhe pajisjeve.

(ii) Shpenzimet pasuese

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një zëri të pronës dhe pajisjeve njihet në vlerën kontabël të pasurisë nëse është e mundur që benefitet e ardhshme ekonomike të trupëzuara përbrenda pjesës do të rrjedhin në Bankë dhe kostoja e tij mund të matet me besueshmëri. Vlera e mbetur e pjesës së zëvendësuar ç'regjistrohet. Kostot e përditshme të mirëmbajtjes së pronës dhe pajisjeve njihen në fitim ose humbje në momentin kur ndodhin.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(j) Pronat, pajisjet dhe pasuritë paprekshme (vazhdim)

(iii) Zhvlerësimi

Zhvlerësimi njihet në pasqyrën e të ardhurave në bazë lineare përgjatë kohës së vlerësuar të përdorimit të secilës njesie të pronës dhe pajisjeve. Toka nuk zhvlerësohet.

Jetëgjatësia e vlerësuar për periudhën aktuale dhe atë të kaluar është si më poshtë:

• Përmirësimet e objekteve me qera	Përmirësimet e objekteve me qera zhvlerësohen përgjatë periudhës së kontratës së qirasë ose jetëgjatësisë së mbetur
• Automjete dhe makineri	5 vite
• Mobilje dhe orendi	5 vite
• Kompjuterat dhe pajisje elektronike	5 vite

Metodat e zhvlerësimit, jetëgjatësia dhe vlera e mbetur rishikohen në datën e raportimit. **(iv) Pasuritë e paprekshme**

Pasuritë e paprekshme maten fillimisht me kosto. Pasuritë e paprekshme njihen nëse është e mundur që përfitimet ekonomike të ardhshme që i atribuohen pasurive do të rrjedhin në ndërmarrje; dhe kostoja e aktivit mund të matet në mënyrë të besueshme. Pas njohjes fillestare, pasuritë e paprekshme maten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe çdo humbje të akumuluar nga amortizimi. Pasuritë e paprekshme amortizohen në bazë të metodës lineare mbi vlerësimin më të mirë të jetës së tyre të dobishme, nëse ka. Pasuritë e paprekshme përbëhen nga licencat e softuerit dhe amortizohen në baza lineare përgjatë 3 viteve.

(k) Pasuritë e fituara përmes procesit ligjor (kolaterali i riposeduar)

Kolaterali i riposeduar përfaqëson asetet jofinanciare të blera nga Banka në shlyerjen e kredive të prapambetura. Aktivitet fillimisht njihen me vlerën e drejtë kur janë blerë dhe përfshihen në objektet dhe pajisjet, aktivitet e tjera ose inventarët brenda aktiveve të tjera në varësi të natyrës së tyre dhe qëllimit të Bankës në lidhje me rikuperimin e këtyre aktiveve dhe më pas janë rimatuar dhe llogariten në përputhje me politikat kontabël për këto kategori të aktiveve. Banka zbaton politikën e saj kontabël për aktivitet afatgjatë që mbahen për shitje ose grupet e nxjerrë jashtë përdorimit në kolateralin e riposeduar kur kushtet përkatëse për këtë klasifikim plotësohen në fund të periudhës raportuese.

Kolaterale të riposeduara nga Banka përfaqësojnë kolateralin e disa kredive të pakthyeshme, pronësia e së cilës është marrë nga Banka. Banka ka themeluar një Komision për Shitjen e Pasurisë, përgjegjës për asgjësimin e këtyre pasurive. Këto aktive trajtohen si aktive të mbajtura për shitje dhe maten me vlerën e drejtë. Vlera e drejtë e këtyre aktiveve në datën e raportimit përcaktohet duke iu referuar çmimeve aktuale të tregut.

(l) Rënia në vlerë e pasurive jo financiare

Vlera kontabël e pasurive jo financiare të Bankës, përveç tatimit të shtyrë si pasuri, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka dëshmi për rënie në vlerë. Nëse ka të dhëna të tilla atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë.

Një humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një pasurie tejkalon vlerën e rikuperueshme. Një njësi e cila gjeneron rrjedhje të parasë i takon grupit të pasurive që gjenerojnë rrjedhje të parasë e të cilat janë të pavarura nga pasuritë dhe grupet tjera. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në fitim ose humbje. Humbjet nga rënia në vlerë, të njohura për pasuritë që krijojnë rrjedhje të parasë, alokohen së pari për të zvogëluar vlerën kontabël të njdonjë goodwill dhe më pas për të zvogëluar vlerën kontabël të pasurive të tjera në njësi (grup njësisë) në mënyrë proporcionale. Shuma e rikuperueshme e një pasurie është më e madhe se vlera e saj në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostot e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e ardhshme të mjeteve monetare janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë skontimi para tatimit që reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për pasurinë. Humbjet nga rënia në vlerë të njohura në periudhat e mëparshme vlerësohen në çdo datë raportimi për të parë nëse humbja është zvogëluar apo nuk ekziston më.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(l) Rënia në vlerë e pasurive jo financiare (vazhdim)

Humbja nga rënia në vlerë kthehet nëse ka pasur një ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga rënia në vlerë anulohet deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin, në qoftë se nuk ka humbje që është njohur nga rënia në vlerë.

(m) Depozitat dhe huazimet

Depozitat dhe huazimet janë pjesë e burimeve të financimit të Bankës.

Kur Banka shet një pasuri financiare dhe njëkohësisht hyn në një marrëveshje për të riblerë këtë pasuri (ose një pasuri të ngjashme) me një çmim fiks në një datë të ardhshme ("riblerje" ose "huadhënie mjeteshe"), marrëveshja kontabilizohet si një depozitë, dhe vazhdon të njihet në pasqyrat financiare të Bankës.

Depozitat dhe huazimet maten fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot e lidhura drejtëpërdrejt me transaksionin, dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

(n) Provizionet

Një provizion njihet nëse, si rezultat i ngjarjeve të mëparshme, Banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv i cili mund të matet në mënyrë të besueshme, dhe është e mundur që një rrjedhje e përfitimeve ekonomike do të kërkohej për të shlyer detyrimin. Provizionet janë përcaktuar duke skontuar flukset e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe, kur është e mundshme, rrezikun specifik të detyrimit.

Një provizion për ristrukturimin njihet kur Banka ka miratuar një plan të detajuar dhe formal ristrukturimi, dhe ristrukturimi ose ka filluar ose është shpallur publikisht. Shpenzimet e ardhshme operative nuk janë dhënë. Provizioni për kontrata e mëdha njihet kur përfitimet e pritura që do të rrjedhin në Bankë nga një kontratë e tillë janë më të ulëta se kostoja e pashmangshme e realizimit të detyrimeve sipas kontratës. Provizioni matet me vlerën aktuale të koston së pritshme të ndërprerjes së kontratës ose koston së pritshme neto të vazhdimin të kontratës, cilado të jetë më e ulët. Para se të njihet një provizion, Banka njeh çdo humbje nga rënia në vlerë e pasurive të lidhura me atë kontratë.

(o) Përfitimet e punëtorëve

(i) Planet e kontributeve të përcaktuara

Detyrimet për kontribute ndaj planeve të pensioneve me kontribute të përcaktuara njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Banka paguan kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që sigurojnë përfitimet pensionale për punëtorët kur dalin në pension. Autoritetet lokale janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Kosovë sipas planit të pensioneve me kontribute të përcaktuara.

(ii) Përfitimet afatshkurtëra

Detyrimet për përfitime afatshkurtra maten mbi baza të pazbritshme dhe njihen si shpenzime kur shërbimi i ndërlidhur kryhet. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet në para si bazë e bonusit afatshkurtër ose të fitimit, nëse Banka ka një detyrim aktual ose mbi një bazë konstruktive për të paguar këtë shumë si rezultat i shërbimeve të kaluara të ofruara nga punonjësi dhe detyrimi mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(p) Standardet e reja të miratuara më 1 janar 2018

SNRF 15 'Të hyrat nga kontratat me klientët'

SNRF 15 paraqet kërkesa të reja për njohjen e të ardhurave, duke zëvendësuar SNRF 18 'Të Ardhurat', SNK 11 'Kontratat e Ndërtimit' dhe disa Interpretime të lidhura me të ardhurat. SNRF 15 'Të Ardhurat nga Kontratat me Konsumatorët' dhe Sqarimet në SNRF 15 Të Ardhurat nga Kontratat me Konsumatorët (në tekstin e mëtejshëm "SNRF 15") zëvendësojnë SNK 18 'Të Ardhurat', SNK 11 'Kontratat e Ndërtimit' dhe disa të ardhura lidhur me Interpretimet. Standardi i ri përcakton një model të njohjes së të ardhurave nga kontrolli dhe ofron udhëzime shtesë në shumë fusha që nuk mbulohen në detaje sipas SNRF-ve ekzistuese, duke përfshirë mënyrën e llogaritjes së marrëveshjeve me detyrime të shumëfishta të performancës, çmimeve të ndryshueshme, të drejtave të rimbursimit të klientit, opsioneve të riblerjes së furnitorëve dhe të tjera kompleksitetin e zakonshëm.

Zbatimi i këtij udhëzimi të ri nuk ka ndikim të rëndësishëm në kohën ose shumën e të ardhurave të njohura nga Banka në çdo vit. Sikur zbatimi të rezultojë në një ndikim domethënës, standardi i ri do të zbatohet në mënyrë retrospektive pa riparaqitje, me efektin kumulativ të aplikimit fillestar të njohur si një rregullim në bilancin fillestar të fitimeve të mbajtura më 1 janar 2018.

SNRF 9 "Instrumentet Financiare"

SNRF 9 zëvendëson SNK 39 'Instrumentet Financiare: "Njohja dhe Matja"'. Ai bën ndryshime të mëdha në udhëzimet e mëparshme për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare dhe paraqet një model të 'humbjes së pritshme të kredisë' për zhvlerësimin e pasurive financiare.

Gjatë miratimit të SNRF 9, Banka ka aplikuar lehtësim në tranzicion dhe ka vendosur të mos ripërtërijë periudhat e mëparshme. Diferencat që rrjedhin nga miratimi i SNRF 9 në lidhje me klasifikimin, matjen dhe zhvlerësimin njihen në fitimet e pashpërndara.

Banka ka adoptuar politika të reja kontabël, duke zbatuar kërkesat e SNRF 9, në fuqi që nga 1 janari 2018. Banka gjithashtu ka vlerësuar ndikimin e SNRF 9 në asetet e saja financiare dhe ka përmirësuar dhe përshtatur aplikacionet ekzistuese të biznesit dhe ka adaptuar rregulloret e reja për të përfshirë kërkesat e SNRF 9.

Banka ka vlerësuar ndikimin e SNRF 9, në fushat e mëposhtme:

1) Klasifikimi i pasurive i financiare

Klasifikimi dhe matja e instrumenteve financiare më ose pas 1 janarit 2018 bazohet në kritere të reja që marrin parasysh rrjedhat e parave të kontraktura të instrumenteve financiare dhe modelin e biznesit në të cilin ato menaxhohen. SNRF 9 përfshin tre kategori kryesore të klasifikimit për pasuritë financiare: të matura me koston e amortizuar (KA), të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse (VDATGJ) dhe të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes (VDNFH). Ajo eliminon kategoritë ekzistuese të SNK 39 të letrave me vlerë të mbajtura deri në maturim, huatë dhe llogaritë e arkëtueshme dhe letrat me vlerë në dispozicion për shitje.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)**(p) Standardet e reja të miratuara më 1 janar 2018 (vazhdim)****1) Klasifikimi i pasurive i financiare (vazhdim)**

Bazuar në modelet e përzgjedhura të biznesit, Banka ka vendosur të klasifikojë aktivet e saj financiare në kategoritë vijuese që nga 1 janari 2018:

Portofoli

i rishikuar më 31 dhjetor 2017	SNK 39 Matja dhe Klasifikimi		Testi VPPI	Modeli i Biznesit	SNRF 9 Klasifikimi dhe matja	Përfundimi
Thesari						
Para të gatshme dhe paradhënie të tjera për bankat	MPA	KA	Pritet të përmbushë kriteret e VPPI	Mbahen për të mbledhur flukse kontraktuale të parasë Mbahen për të mbledhur flukse kontraktuale të parasë	KA	Asnjë ndikim financiar nuk është identifikuar
Vendosja dhe balancimi me bankat	MPA	KA	Pritet të përmbushë kriteret e VPPI	Mbahen për të mbledhur flukse kontraktuale të parasë	KA	Asnjë ndikim financiar nuk është identifikuar
Në dispozicion për shitje - letrat me vlerë	GJPSH	VDATGJ	Pritet të përmbushë kriteret e VPPI	Mbahet për të mbledhur dhe shitur	VDATGJ	Asnjë ndikim financiar i identifikuar në këtë fazë. Por çdo instrument i ri që dështon testin SPPI në të ardhmen do të matet në FVPL me luhatshmëri pasuese të P & L për shkak të ndryshimit në FV.
Kredi për bankat	LAR	KA	Pritet të përmbushë kriteret e VPPI	Mbahen për të mbledhur flukse kontraktuale të parasë	KA	Duke pasur parasysh frekuencën dhe jo-materialitetin e tyre, shitjet mund të jenë në përputhje me një model biznesi, objektivi i të cilit është mbajtja e mjeteve financiare në mënyrë që të mbledhen flukset kontraktuale të parasë. Për më shumë, qëllimi I menaxhmentit të Bankës është t'i mbajë këto aktive deri në maturim.
Kreditë për klientët						
Kreditë për individ dhe korporatave	LAR	KA	Pritet të përmbushë kriteret e VPPI	Mbahen për të mbledhur flukse kontraktuale të parasë	KA	Asnjë ndikim financiar nuk është identifikuar.

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)

(p) Standardet e reja të miratuara më 1 janar 2018 (vazhdim)

2) Humbjet e pritshme nga provizionimet e kredive sipas 1 Janarit 2018

Ndikimi më i rëndësishëm në pasqyrat financiare të Bankës nga zbatimi i SNRF 9 rezulton nga kërkesat e reja të provizionimit. Humbjet nga provizionimet janë rritur dhe janë bërë më të paqëndrueshme për instrumentet financiare në kuadër të modelit të SNRF 9 të provizionimit.

Vlerësimi i rrezikut të kredisë të një portofoli të pasurive përfshin vlerësime të mëtejshme në lidhje me gjasat e mosveprimeve të ndodhura, të raporteve të humbjeve të lidhura ndërmjet palëve. Banka mat rrezikun e kredisë duke përdorur probabilitetin e dështimit (PD), ekspozimin ndaj dështimit (EAD) dhe humbja nga dështimi (LGD). Shih shënimin 5 (b), (ii).

Inputet kryesore në matjen e HPK-ve të vlerësuara dhe të rregulluara në bilancin fillestar të kapitalit të bankave më 1 janar 2018 janë të njëjta me ato të shënimit 5 (b), (ii), me përjashtim të LGD-së e cila u vlerësua si më poshtë:

Më 1 janar 2018, Banka bëri vlerësimet e bazuara fikse. Banka caktoi secilën lloj kolaterali në portofolin e BKT-së në segmentet LGD të Bazelit, secila me parametrat e tyre LGD për Portofolin e Korporatave dhe Individëve bazuar në të dhënat historike. Për segmentin e Sovranëve dhe Bankave, vlera e LGD-së është fikse 25% sipas kërkesave të Bazelit,

Gjatë vitit 2018, Banka rishikoi vlerësimin e LGD-së siç shpjegohet në shënimin 5 (b), (ii). Më 31 dhjetor 2018, Banka aplikoi ndryshimin në HPK, që rrjedh nga vlerësimi i LGD-së, në mënyrë prospektive.

Bazuar në vlerësimet e ndërmarra, totali i përlogaritur i adoptimit të SNRF 9 në bilancin fillestar të kapitalit të bankës më 1 janar 2018 ishte rreth 1,674,437 Euro.

Totali i provizioneve është 6,697,017 Euro, ose ekuivalent 2.21% e totalit të ekspozimit.

Banka ka vendosur që të mos rideklorojë periudhat krahasuese në zbatimin fillestar të SNRF 9.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)**(p) Standardet e reja të miratuara më 1 janar 2018 (vazhdim)****2) Humbjet e pritshme kreditor sipas 1 Janarit 2018 (vazhdim)****i. i pasqyrës së gjendjes së pozicionit financiar nga SNK 39 në SNRF 9 (vazhdim)**

Në Euro	Klasifikimi sipas SNK 39	Klasifikimi i ri sipas SNRF 9		Vlera e bartur sipas SNK 39	Rivlerësuara	Vlera e re e bartur sipas SNRF 9
Pasuritë Financiare			Pasuritë Financiare			
Paraja e gatshme dhe balancat në Bankën Qëndrore	Kreditë dhe të arkëtueshmet	Kostoja e amortizuar	Paraja e gatshme dhe balancat në Bankën Qëndrore	36,515,212	-	36,515,212
Plasmanet dhe balancat me Banka	Kreditë dhe të arkëtueshmet	Kostoja e amortizuar	Plasmanet dhe balancat me Banka	3,245,808	-	3,245,808
Bondet e thesarit	GJPSH	VDATGJ	Investimet në letra me vlerë – e matur me VDATGJ	15,981,321	-	15,981,321
Letra me vlerë të mbajtura për tregtim	VDNFH	VDNFH	Investimet në letra me vlerë – e matur me VDNFH	-	-	-
Letra me vlerë në dispozicion për shitje	GJPSH	VDATGJ	Investimet në letra me vlerë – e matur me VDATGJ	39,478,938	-	39,478,938
Letra me vlerë të mbajtura deri në maturim	MPM	Kostoja e amortizuar	Investimet në letra me vlerë – e matur me kosto të amortizuar	-	-	-
Kreditë ndaj bankave	Kreditë dhe të arkëtueshmet	Kostoja e amortizuar	Kreditë ndaj bankave	30,537,890	35,830	30,502,060
Kredite ndaj klientëve	Kreditë dhe të arkëtueshmet	Kostoja e amortizuar	Kredite ndaj klientëve	212,081,878	1,564,297	210,517,581
Pasuritë tjera	Kreditë dhe të arkëtueshmet	Kostoja e amortizuar	Pasuritë tjera	5,356,508	74,310	5,282,198
Gjithsej pasuritë financiare				343,197,555	1,674,437	341,523,118
Detyrimet financiare						
Depozitat e klientëve	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	Depozitat e klientëve	301,678,067	-	301,678,067
Detyrimet ndaj bankave dhe institucioneve financiare	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	Detyrimet ndaj bankave dhe institucioneve financiare	20,009	-	20,009
Detyrimet ndaj palëve të treat	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	Detyrimet ndaj palëve të treat	5,906,343	-	5,906,343
Përlllogaritjet dhe detyrimet tjera	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	Accruals and other liabilities	2,552,934	-	2,552,934
Borxhi i varur	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	Borxhi i varur	-	-	-
Gjithsejt detyrimet tjera				310,157,353	-	310,157,353

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)**(p) Standardet e reja të miratuara më 1 janar 2018 (vazhdim)****2) Humbjet e pritshme kreditore sipas 1 Janarit 2018 (vazhdim)****i. i pasqyrës së gjendjes së pozicionit financiar nga SNK 39 në SNRF 9 (vazhdim)**

Tabela në vijim analizon ndikimin, tatimin, të kalimit në SNRF 9 mbi rezervat dhe fitimet e pashpërndara. Ndikimi lidhet me rezervën e kredive të detyrimeve, rezervën e vlerës së drejtë dhe fitimet e pashpërndara. Nuk ka ndikim në komponentët e tjerë të kapitalit.

Ndikimi i pranimit
SNRF 9 më 1 Janar
2018

Në EURO

Rezerva e vlerës së drejtë (SNK 39 GJPSH)

Gjendja e mbyllur sipas SNK 39 (31 Dhjetor 2017) (39,205)

Riklasifikimi i investimeve në letra me vlerë(borxhi) nga të disponueshme për shitje në VDNFH -

Riklasifikimi i investimeve në letra me vlerë(kapitali) matur në kosto nga e disponueshme për shitje në VDATGJ -

Njohja e humbjeve të pritura kreditore nën SNRF 9 për pasuritë borxhi financiare (VDATGJ) -

Gjendja fillestare sipas SNRF 9 (1 Janar 2018) (39,205)

Fitimet e pashpërndara

Gjendja e mbyllur sipas SNK 39 (31 Dhjetor 2017) 17,756,475

Riklasifikimi nën SNRF 9 1,674,437

Njohja e humbjeve të pritura kreditore nën SNRF 9 (përfshirë qiratë e arkëtueshme, angazhimet kreditore dhe garancionet financiare -

Gjendja fillestare nën SNRF 9 (1 Janar 2018) 16,082,038

Tabela në vijim bashkërendon mbylljen e provizioneve për pasuritë financiare në përputhje me SNK 39 dhe provizionet për angazhimet e kredisë dhe garancitë financiare në përputhje me SNK 37, Detyrimet Kontingjente dhe Pasuritë më 31 Dhjetor 2017, me humbjet e pritura nga kreditë (HPK) të përcaktuar në përputhje me SNRF 9 më 1 janar 2018.

Lejimet në EURO	31 Dhjetor 2017 (SNK 39/SNK 37)	Riklasifikimi në VDNFH	Rivlerësimi	1 Janar 2018 (SNRF 9)
Pasuritë financiare				
Paraja dhe balancat në Bankën Qendrore	-	-	-	-
Plasmanet dhe balancat me Banka	-	-	-	-
Letrat me vlerë (HTM nën SNK 39)	-	-	-	-
Kreditë ndaj Bankave (L&R nën SNK 39)	-	-	35,830	35,830
Kreditë ndaj klientëve (L&R nën SNK 39)	5,022,580	-	1,564,297	6,586,877
Pasuritë tjera	-	-	74,310	74,310
Lejimet Totale për matjen e kostos së amortizuar	5,022,580	-	1,674,437	6,697,017
Letrat me vletë (GJPSH nën SNK 39)	-	-	-	-
Lejimet Totale me matje VDATGJ	-	-	-	-

Informacion i mëtejshëm mbi matjen e zbritjeve për provizionimet sipas SNRF 9 mund të gjendet në shënimin 3 (f) (ix) dhe 5 (b) (ii).

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)

(q) Standardet, ndryshimet dhe interpretimet e standardeve ekzistuese që nuk janë ende efektive dhe nuk janë miratuar më herët nga Banka

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, BSNK publikon disa standarde të reja dhe ndryshime në standardet ekzistuese që nuk janë ende efektive dhe nuk janë miratuar herët nga Banka. Informacioni mbi ato që pritet të jetë relevante për pasqyrat financiare të Bankës është dhënë më poshtë. Menaxhimi parashikon që të gjitha deklaratimet përkatëse do të miratohen në politikat kontabël të Bankës për periudhën e parë që fillon pas datës efektive të shpalljes. Standarde të reja, amendamente dhe Interpretimet as të miratuara as të listuara më poshtë nuk janë shpalosur pasi ato nuk priten të kenë një ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës

SNRF 16 ‘Qiratë’

SNRF 16 do të zëvendësojë SNK 17 dhe tre interpretime të lidhura. Ai përfundon projektin afatgjatë të BSNK-së për të rishikuar kontabilitetin e qirasë. Qiratë do të regjistrohen në pasqyrat financiare në formën e një pasurie me të drejtë të përdorimit dhe një detyrim qiraje. Ekzistojnë dy lehtësime të rëndësishme të parashikuara nga SNRF 16 për aktivet me vlerë të ulët dhe me qira afatshkurtër më pak se 12 muaj

SNRF 16 është në fuqi që nga 1 janari 2019. Adaptimi i mëhershëm është i lejuar; megjithatë banka ka vendosur të mos adaptojë më herët këtë standrad.

Menaxhmenti është në proces të vlerësimit të impaktit të plotë të këtij standardi. Deri më tani, banka ka:

- i. Ka vendosur të përdorë mjetet praktike për të mos kryer një rishikim të plotë të qirave ekzistuese dhe të zbatojë SNRF 16 vetëm për kontratat e reja ose të modifikuara. Meqë disa nga qiratë do të modifikohen ose rinovohen në vitin 2019, Banka i ka rivlerësuar këto qira dhe ka konkluduar se do të njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si një aktiv i së drejtës së përdorimit.
- ii. Beson se ndikimi më i rëndësishëm do të jetë që Banka do të duhet të njohë një pasuri të së drejtës së përdorimit dhe një detyrim qiraje për zyrën dhe ndërtesat që aktualisht trajtohen si qira operationale. Kjo do të thotë se natyra e shpenzimeve do të ndryshojë nga të qenit një shpenzim operativ i qirasë në zhvlerësim dhe shpenzime të interesit.
- iii. Merr në konsideratë kërkesat e sistemit të TI-së, si dhe nëse nevojitet një sistem i ri.
- iv. po vlerëson shpalosjet aktuale për qiratë financiare dhe qiratë operationale (Shënimi 33, Seksioni, 'angazhimet e qirasë') meqë ka të ngjarë të krijojnë bazën e shumave që duhet të kapitalizohen dhe të bëhen aktive me të drejtë përdorimi.
- v. Vlerëson dhënien e informacioneve shpjeguese shtesë që do të kërkohen.

Banka po planifikon të adaptojë SNRF 16 më 1 janar 2019 duke përdorur qasjen ‘metoda e modifikuar retrospektive e Standardit’. Sipas kësaj qasjeje, efekti kumulativ i zbatimit fillimisht të SNRF 16 njihet si një rregullim në kapital në datën e aplikimit fillestar. Informacioni krahasues nuk rideklarohet.

Zgjedhja e kësaj qasjeje të tranzicionit rezulton në vendime të mëtejshme të politikave që Banka duhet të bëjë pasi ka disa lehtësime të tjera kalimtare që mund të zbatohen. Këto lidhen me ato qera të mbajtura më parë si qera të zakonshme dhe mund të aplikohen në bazë të qirasë. Banka po vlerëson aktualisht ndikimin e zbatimit të këtyre lehtësirave kalimtare.

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Menaxhmenti diskuton me komitetin e auditimit zhvillimin, zgjedhjen dhe shpalosjen e politikave kritike kontabël dhe vlerësimeve të Bankës, si dhe aplikimin e këtyre politikave dhe vlerësimeve.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e rrezikut financiar (referojuni shënimit 5). Në vijim janë gjykimet kritike, përveç atyre që përfshijnë vlerësimet (që trajtohen si të ndara më poshtë), që menaxhmenti ka bërë në procesin e zbatimit të politikave kontabël të Bankës dhe që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare:

Vlerësimi i modelit të biznesit: Klasifikimi dhe matja e mjeteve financiare varet nga rezultatet e SPPI dhe testit të modelit të biznesit (shënimi 3, f), (iii)). Banka përcakton modelin e biznesit në një nivel që reflekton se si grupet e aseteve financiare menaxhohen së bashku për të arritur një objektiv të veçantë biznesi. Ky vlerësim përfshin gjykimin që pasqyron të gjitha provat relevante, duke përfshirë vlerësimin e performancës së aseteve dhe matjen e performancës së tyre, rreziqet që ndikojnë në performancën e aseteve dhe mënyrën se si menaxhohen ato dhe si kompensohen menaxherët e aseteve. Banka monitoron aktivet financiare të matura me koston e amortizuar ose vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse që ç'regjistrohen përpara maturimit të tyre për të kuptuar arsyen për nxjerrjen e tyre dhe nëse arsyet janë në përputhje me objektivin e biznesit për të cilin është mbajtur pasuria. Monitorimi është pjesë e vlerësimit të vazhdueshëm të Bankës nëse modeli i biznesit për të cilin mbahet pasuria financiare e mbetur vazhdon të jetë e përshtatshme dhe nëse nuk është e përshtatshme nëse ka pasur një ndryshim në modelin e biznesit dhe kështu një ndryshim i ardhshëm në klasifikimin e tyre.

Rritja e ndjeshme e rrezikut të kredisë: Siç është shpjeguar në shënimin 3 (f) (ix) dhe 5 (b) (ii), HPK matet si një lejim i barabartë me HPK 12 muaj për pasuritë e fazës 1 ose pasuritë HPK të jetëgjatësisë për fazën 2 ose pasuritë e fazës së 3. Një pasuri kalon në fazën 2 kur rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare. SNRF 9 nuk përcakton se çfarë përbën një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë. Në vlerësimin nëse rreziku i kredisë së një pasurie është rritur ndjeshëm, Banka merr në konsideratë informacionin cilësor dhe sasior të arsyeshëm dhe të mbështetur në mënyrë prospektive. Për më shumë detaje, referojuni shënimit 3 (f) (ix) dhe 5 (b) (ii).

Krijimi i grupeve të pasurive me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë: Kur HPK-të maten në baza kolektive, instrumentet financiare grupohen në bazë të karakteristikave të rrezikut të përbashkëta. Referojuni shënimit 3 (f) (ix) dhe 5 (b) (ii), për detajet e karakteristikave të shqyrtuara në këtë aktgjykim. Banka monitoron përshtatshmërinë e karakteristikave të rrezikut të kredisë në mënyrë të vazhdueshme për të vlerësuar nëse ato vazhdojnë të jenë të ngjashme. Kjo është e nevojshme për të siguruar që karakteristikat e rrezikut të kredisë kur të ndryshojnë të kenë ri-segmentim të duhur të pasurive. Kjo mund të rezultojë në krijimin e portofoliove të reja ose në lëvizjen e aseteve në një portofol ekzistues që reflekton më mirë me karakteristikat e ngjashme të rrezikut të kredisë të atij grupi të pasurive. Ri-segmentimi i portofoliove dhe lëvizja midis portofoliove është më e zakonshme kur ka një rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë (ose kur kjo rritje e rëndësishme ndryshon) dhe kështu asetet lëvizin nga 12-mujore në HPK-të të përjetshme, ose anasjelltas, por mund të ndodhë edhe brenda portofoliove që vazhdojnë të maten në të njëjtën bazë të HPK-ve 12-mujore ose të përjetshme, por shuma e HPK ndryshon sepse rreziku i kredisë së portofoleve ndryshon.

Modelet dhe supozimet e përdorura: Banka përdor modele dhe supozime të ndryshme në matjen e vlerës së drejtë së pasurive financiare si dhe në vlerësimin e HPK. Gjykimi zbatohet në identifikimin e modelit më të përshtatshëm për secilin lloj të pasurisë, si dhe për përcaktimin e supozimeve të përdorura në këto modele, duke përfshirë supozimet që lidhen me drejtuesit kryesorë të rrezikut të kredisë. Shih shënimin 3 (f) (ix) dhe 5 (b) (ii) për më shumë detaje mbi HPK dhe shënimin 3 (f) (viii) për më shumë detaje mbi matjen e vlerës së drejtë.

Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë për pasuritë dhe detyrimet financiare për të cilat nuk ekziston një çmim tregu i vëzhgueshëm kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në politikat kontabël 3 (e) (vi). Për instrumentet financiare të cilat tregtohen rrallë dhe që kanë transparencë të vogël të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive, dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve të çmimeve dhe rreziqeve të tjera që ndikojnë mbi instrumentin e caktuar. Shih gjithashtu "Vlerësimi i instrumenteve financiare" më poshtë.

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve (vazhdim)

Gjykimet kritike kontabël të bëra në zbatimin e politikave kontabël të Bankës përfshijnë:

Vlerësimi i instrumenteve financiare

Politika kontabël e Bankës për matjen e vlerës së drejtë është diskutuar në shënimin 3 (f) (viii).

Banka mat vlerën e drejtë duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- **Niveli 1:** Çmimin e kuotuar të tregut-në një treg aktiv për një instrument të ngjashëm.
- **Niveli 2:** Teknikat e vlerësimit të bazuara në të dhëna të vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin instrumentet e vlerësuar duke përdorur: çmimet e kuotuar në tregjet aktive për instrumente të ngjashme; çmimet e kuotuar për instrumente të ngjashme në tregje që konsiderohen më pak se aktivë; ose teknika tjera vlerësimi ku të gjithë të faktorët hyrës janë në mënyrë direkte ose indirekte të vëzhgueshëm nga të dhënat e tregut.
- **Niveli 3:** Teknikat e vlerësimit duke përdorur të dhëna të rëndësishme të pavëzhgueshme. Kjo kategori përfshin gjithë instrumentet ku metoda e vlerësimit përfshinë faktorë që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe të dhënat jo të vëzhgueshme mund të kenë një efekt të rëndësishëm në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshin instrumente të cilat janë vlerësuar në bazë të çmimeve të kuotuar për instrumente të ngjashme ku rregullime të rëndësishme jo të vëzhgueshme ose supozime kërkohen për të reflektuar ndryshimin midis instrumenteve.

Vlera e drejtë e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare që tregtohen në tregje aktive bazohen në çmime tregu të kuotuar ose kuotime çmimesh tregtarësh. Për të gjitha instrumentet financiare tjera Banka përcakton vlerën e drejtë duke përdorur teknikat e vlerësimit. Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e skontuara të parave, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ekzistojnë çmime tregu të mbikëqyrur, modelin “polynomial” të çmimeve të opsioneve dhe metoda tjera të vlerësimit.

Banka për përcaktimin e vlerës së drejtë të instrumenteve më të zakonshme dhe më të thjeshta përdor modele të vlerësimit të njohura gjerësisht siç janë swap-et e normave e interesit dhe monedhave që përdorin vetëm të dhëna të publikuara tregu dhe që kërkojnë pak gjykim dhe vlerësim nga menaxhmenti. Çmimet e vëzhgueshme dhe modelet e të dhënave janë zakonisht në dispozicion në tregjet e listuara për borxhet dhe letrat me vlerë të kapitalit, instrumentet derivative të tregtueshme dhe instrumentet që tregtohen në tregjet e letrave me vlerë të tilla si normat e interesit sëap. Disponueshmëria e çmimeve të publikuara në tregje dhe e modelit të të dhënave redukton nevojën e menaxhmentit për gjykim dhe vlerësim, dhe gjithashtu redukton pasigurinë e shoqëruar në përcaktimin e vlerës së drejtë. Disponueshmëria e çmimeve në treg dhe modeleve të të dhënave ndryshon në varësi të produkteve dhe tregjeve dhe është i prirur që të ndryshojë në bazë të ngjarjeve të veçanta dhe kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare.

Për instrumente më të ndërlikuara, Banka përdor modele vetanake të vlerësimit, të cilat zakonisht janë të zhvilluara nga modele të njohura të vlerësimit. Disa ose të gjitha të dhënat e rëndësishme në këto modele mund të mos jenë të vëzhgueshme në treg, dhe janë nxjerrë nga çmimet ose normat e tregut, ose janë vlerësuar bazuar në supozime. Modelet e vlerësimit që përdorin të dhëna të rëndësishme të pavëzhgueshme kërkojnë një shkallë më të lartë gjykimi dhe vlerësimi në përcaktimin e vlerës së drejtë. Gjykimi dhe vlerësimi i menaxhmentit zakonisht janë të nevojshme për zgjedhjen e modelit të vlerësimit që do të përdoret, përcaktimin e flukseve monetare të pritshme të instrumentit financiar që vlerësohet, përcaktimin e probabilitetit të dështimit në pagesë nga pala e kundërt dhe përzgjedhjen e normave të përshtatshme skontuese.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve (vazhdim)**Vlera e drejtë (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme paraqet vlerat kontabël dhe vlerat e drejta të pasurive dhe detyrimeve financiare si dhe analizon instrumentet financiare të matura në vlerën e drejtë në fund të periudhës raportuese, nga niveli në hierarkinë e vlerës së drejtë në të cilën matja e vlerës së drejtë kategorizohet:

31 Dhjetor 2018	Shënim	Shuma bartëse	Vlera e drejtë			Total
			Level 1	Level 2	Level 3	
Llogaritë dhe balancat me bankat	7	18,271,569	-	18,271,569	-	18,271,569
Investimet në letra me vlerë	8	76,807,878	55,738,302	21,069,577	-	76,807,878
Të arkëtueshmet nga BKT Shqipëria	25	10,641,096	-	10,641,096	-	10,641,096
Kreditë ndaj klientëve	9	247,370,257	-	247,370,257	-	247,370,257
Gjithsej pasuritë financiare		353,090,800	55,738,302	297,352,499	-	353,090,800
Depozitat e klientëve	13	351,354,331	-	351,354,331	-	351,354,331
Detyrimet ndaj bankave	14	17,859,118	-	17,859,118	-	17,859,118
Huazimet	16	4,085,314	-	4,085,314	-	4,085,314
Gjithsej detyrimet financiare		373,298,763	-	373,298,763	-	373,298,763
31 Dhjetor 2017	Shënim	Shuma bartëse	Level 1	Level 2	Level 3	Total
Llogaritë dhe balancat me bankat	7	1,374,043	-	1,374,043	-	1,374,043
Investimet në letra me vlerë	8	55,460,258	39,478,938	15,981,321	-	55,460,258
Kreditë ndaj bankave	9.1	1,871,765	-	1,871,765	-	1,871,765
Kreditë ndaj klientëve	9.2	212,081,878	-	212,081,878	-	212,081,878
Gjithsej pasuritë financiare		270,787,944	39,478,938	231,309,007	-	270,787,944
Depozitat e klientëve	13	301,678,067	-	301,678,067	-	301,678,067
Detyrimet ndaj bankave	14	20,009	-	20,009	-	20,009
Huazimet	16	5,906,343	-	5,906,343	-	5,906,343
Gjithsej detyrimet financiare		307,604,419	-	307,604,419	-	307,604,419

5. Menaxhimi i rrezikut financiar

(a) Të përgjithshme

Banka i ekspozohet rreziqeve të mëposhtme nga instrumentet financiare:

- Rreziku kreditor
- Rreziku i likuiditetit
- Rreziqet e tregut
- Rreziku operacional

Ky shënim paraqet informacione rreth ekspozimit të Bankës ndaj secilit nga rreziqet më lartë, qëllimet e Bankës, politikat dhe proceset për matjen dhe menaxhimin e rrezikut, dhe menaxhimin e kapitalit të Bankës.

Një instrument financiar është çdo kontratë që krijon të drejtën për të marrë mjete monetare ose ndonjë pasuri tjetër financiare nga një palë tjetër (pasuri financiare) ose detyrimin për të dhënë mjete monetare ose pasuri tjetër financiare tek një palë tjetër (detyrim financiar). Instrumentet financiare sjellin rreziqe të caktuara për Bankën. Rreziqet më të rëndësishme me të cilat përballet Banka janë rreziku kreditor, rreziku i likuiditetit dhe rreziku i tregut. Rreziku i tregut përfshin rrezikun e valutave të huaja, rrezikun e normës së interesit dhe rrezikun e çmimeve të tjera.

Struktura e menaxhimit të rrezikut

Bordi drejtues i BKT-së ka përgjegjësi për themelimin dhe mbikqyrjen e strukturës së menaxhimit të rrezikut. Bordi ka themeluar komitetin e bankës për pasuri dhe detyrime (KPD) në Zyrën Qendrore, Grupin e menaxhimit të riskut dhe komitetet e kreditimit, të cilat janë përgjegjëse për zhvillimin dhe monitorimin e politikave të menaxhimit të rrezikut në fushat e tyre të caktuara. Të gjitha këto organe i raportojnë rregullisht bordit të drejtorëve për aktivitetet e tyre.

Politikat e menaxhimit të riskut të Bankës janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet që has Banka, për të vendosur kufizime të rrezikut dhe kontrole të përshtatshme, dhe për të monitoruar zbatimin e këtyre kontrolleve. Politikat dhe sistemet e menaxhimit të rrezikut rishikohen rregullisht për të reflektuar ndryshimet në kushtet e tregut, produktet dhe shërbimet e ofruara. Banka, nëpërmjet trajnimeve dhe standardeve dhe procedurave të menaxhimit, synon të zhvillojë një mjedis kontrolli konstruktiv dhe të disiplinuar, në të cilin çdo punonjës do të kuptojë rolin dhe detyrimet përkatëse.

Komiteti i auditimit në Zyrën Qendrore është përgjegjës për monitorimin e përputhshmërisë me politikat dhe procedurat e menaxhimit të rrezikut të Bankës, dhe për të vlerësuar mjaftueshmërinë e strukturës së menaxhimit të rrezikut në lidhje me rreziqet e hasura nga Banka. Komiteti i auditimit ndihmohet në kryerjen e detyrave nga auditimi i brendshëm. Auditimi i brendshëm ndërmerr kontrole të rregullta dhe të rastit për procedurat dhe kontrollat e menaxhimit, rezultatet e të cilave raportohen tek komiteti i auditimit.

(b) Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjes financiare të Bankës nëse klienti apo pala tjetër në një instrument financiar nuk arrin të përmbushë detyrimet kontraktuale, dhe rrjedh kryesisht nga kreditë e Bankës për klientët, për bankat e tjera dhe nga letrat me vlerë. Për qëllime të raportimit të menaxhimit të rrezikut, Banka konsideron të gjitha elementët e ekspozimit ndaj rrezikut kreditor (si rrezikun individual të klientit për mospagesë, rrezikun e vendit dhe të sektorit). BKT – Kosova ka formuar një komitet kreditor për të mbikëqyrur miratimin e kërkesave për kreditë deri në shumën 500,000 Euro. Kërkesat kreditore në shuma mbi 500,000 Euro miratohen vetëm me vendimin e bordit të drejtorëve. Ka një përqendrim të vazhdueshëm për mbikqyrjen e cilësisë së kredive të dhëna si në kohën e miratimit dhe gjatë gjithë kohëzgjatjes së tyre.

Çdo njësi biznesi i kërkohet të jetë në përputhje me politikat dhe procedurat e kreditimit të Bankës. Auditime të rregullta të njësive të biznesit dhe proceseve të menaxhimit të rrezikut janë ndërmarrë nga auditimi i brendshëm.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

i. Ekspozimi maksimal kreditor

Vlera kontabël bruto e pasurive financiare më poshtë paraqet gjithashtu ekspozimin maksimal të Bankës ndaj rrezikut të kredisë për këto pasuri. Ekspozimet maksimale ndaj rrezikut të kredisë para kolateralit dhe përmirësime të tjera të kredisë më 31 Dhjetor 2018 dhe 31 Dhjetor 2017 janë si më poshtë:

Rreziku kreditor për instrumentet financiare

	31 Dhjetor 2018			31 Dhjetor 2017		
	Ekspozimi para provizionimeve	Provizionimet	Ekspozimi neto per rrezik kreditor	Ekspozimi para provizionimeve	Provizionimet	Ekspozimi neto per rrezik kreditor
A. Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor i lidhur me zërat e bilancit						
Paraja dhe balancat e parasë me Bankën Qendrore	53,319,751	-	53,319,751	36,515,212	-	36,515,212
Plasmanet dhe balancat me bankat	28,919,138	(6,473)	28,912,665	3,245,808	-	3,245,808
Bonot e thesarit	-	-	-	15,981,321	-	15,981,321
Letrat me vlerë të mbajtura për tregtim	-	-	-	-	-	-
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	-	-	-	39,478,938	-	39,478,938
Letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	-	-
Investimet në letrat me vlerë të matura sipas VDNFH	-	-	-	-	-	-
Investimet në letra me vlerë të matura sipas VDATGJ	68,592,401	(138,991)	68,453,409	-	-	-
Investimet në letra me vlerë sipas kostos së amortizimit	8,375,297	(20,828)	8,354,469	-	-	-
Kreditë dhënë bankave	-	-	-	30,537,890	(35,830)	30,502,060
Kreditë ndaj konsumatorëve	250,018,045	(2,647,789)	247,370,257	212,081,878	(1,564,297)	210,517,581
Prona dhe pajisjet	1,769,094	-	1,769,094	1,972,635	-	1,972,635
Asetet e pa prekshme	22,414	-	22,414	35,556	-	35,556
Asetet tjera	4,738,267	(633,070)	4,105,197	5,356,508	(74,310)	5,282,198
Gjithsej Asetet	415,754,407	(3,447,151)	412,307,256	345,205,747	(1,674,437)	343,531,310
Zërat jashtëbilancor						
Angazhimet e pakthyera të kredisë	67,173,252	-	67,173,252	110,429,590	-	48,000,574
Çeqet e papaguara të bankave jorezidente	-	-	-	493,368	-	-
Kontrata në valutë të huaj	2,662,150	-	2,662,150	148,408,727	-	-
Kolaterali për portfolion e kredive	700,488,617	-	700,488,617	2,821,969,922	-	634,191,900
Letrat me vlerë të vendosura si kolateral	3,500,000	-	3,500,000	340,865,572	-	-
Gjithsej zërat jashtëbilancor	773,824,019	-	773,824,019	3,422,167,179	-	682,192,475
Gjithsej ekspozimi ndaj rrezikut kreditor	1,189,578,427	(3,447,151)	1,186,131,276	7,049,893,735	(1,674,437)	1,025,723,785

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e pritshme e humbjeve kreditore (HPK)

Vlerësimi i ekspozimit të kredisë për qëllime të administrimit të rrezikut është kompleks dhe kërkon përdorimin e modeleve, pasi ekspozimi ndryshon me ndryshimet në kushtet e tregut, rrjedhat e pritshme të parasë dhe kalimin e kohës. Vlerësimi i rrezikut të kredisë të një portofoli të pasurive përfshin vlersime të mëtejshme në lidhje me gjasat e dështimeve të ndodhura, të humbjeve të lidhura dhe korrelacionin e dështimit ndërmjet palëve. Banka mat rrezikun e kredisë duke përdorur probabilitetin e dështimit (PD), ekspozimin në dështim (EAD) dhe humbjen e dhënë të dështuar (LGD).

Parimi udhëzues i modelit të pritshëm të humbjes kreditore është të pasqyrojë modelin e përgjithshëm të përkeqësimit ose përmirësimit të cilësisë kreditore të instrumenteve financiare. Kjo cilësi kreditore varet nga shkalla e përkeqësimit kreditorë që nga njohja fillestare dhe do të përhapet në tri faza:

"Faza 1" përfshin ato asete që nuk kanë pësuar ndonjë përkeqësim të ndjeshëm të cilësisë kreditore që nga njohja fillestare;

"Faza 2" përbëhet nga asetet që kanë pësuar një përkeqësim të konsiderueshëm që nga njohja fillestare;

"Faza 3" ka të bëjë me të gjitha asetet ku ka ndodhur një dështim.

Sipas kësaj qasjeje të përgjithshme, HPK për një pasuri llogaritet në kohë të ndryshme sipas fazës që i është caktuar:

HPK mbi një vit për pasuritë në fazën 1;

HPK gjatë pjesës së mbetur për asetet në fazën 2 dhe fazën 3.

Caktimi i fazës bëhet sipas rregullave të mëposhtme:

Provizionimi: nëse pala tjetër për pasurinë e konsideruar ka dështuar, pasuria është caktuar në "Fazën 3". Një pasuri konsiderohet si i dështuar nëse ndonjë pagesë (principal ose interes) është vonuar për më shumë se 90 ditë ose nëse pala tjetër është në një gjendje të vërtetuar të falimentimit (falimentimit).

Vlerësimi D (më i ulët se C): Pasuritë me këtë vlerësim aktualisht konsiderohen të jenë në fazën 3.

Faktorët cilësorë: SNRF 9 ka këshilluar që të marrë parasysh faktorët cilësorë siç janë listat e shikimit ose analizat financiare nga ekspertët. Ngjashëm me rastin e mëparshëm, ekziston edhe një prag i dytë. Në rast se pagesa ë një kësti është e vonuar për më shumë se 30 ditë dhe më pak se 90 ditë, ajo caktohet në "Fazën 2".

Pragu Relativ: nëse pala tjetër ka pësuar një përkeqësim të ndjeshëm të rrezikut kreditorë, domethënë nëse cilësia e saj e kredisë që nga njohja fillestare ka rënë më shumë se një prag relativ i paracaktuar, atëherë ai i caktohet "Fazës 2".

Të gjitha asetet që nuk janë në rastet e mëparshme janë të caktuar në "Fazën 1".

Grupimi i instrumenteve për humbjet e matura në baza kolektive

Për provizionet e humbjeve të pritshme kreditore të modeluara në baza kolektive, bëhet një grupim ekspozimesh në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut, të tilla që ekspozimet e rrezikut brenda një grupi janë homogjene.

Gjatë kryerjes së këtij grupimi, duhet të ketë informata të mjaftueshme për grupin të jetë statistikisht i besueshëm.

Kur informata të mjaftueshme nuk janë të disponueshme brenda vendit, Banka ka konsideruar krahasimin e standardeve, të dhëna shtesë të brendshme / të jashtme për t'u përdorur për qëllime të modelimit

Banka ka tre portofolio kryesore, të cilat janë:

- Portofolio e kredisë
Kjo kategori përfshin kreditë e shitjes me shumicë dhe individuale / me pakicë.
- Portofolio e thesarit
Kjo kategori përfshin bondet, bonot e thesarit dhe llogaritë e kapitalit.
- Financimi i projekteve dhe financimi i strukturuar
Kjo kategori përfshin letra kredie dhe garanci bankare.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e pritshme e humbjeve kreditore (HPK (vazhdim))

Përkeqësim i rëndësishëm përmes pragut relativ

Banka llogarit një matricë relative të pragut që jep për secilin vlerësim, një parashikim të asaj se ç'farë vlere do ta kenë në periudhë kohore të ndryshme.

Matricat e tranzicionit me anë të ciklit (TTC) japin përqindjen e palëve që lëvizën nga një vlerësim në tjetrin për një interval kohor të caktuar. Matjet TTC merren përgjatë një horizonti 10 vjeçar pasi që kjo jep një horizont të rehatshëm për një prag relativ.

Vlerësimi i rrezikut të kredisë

Banka mbështet në vlerësimet e siguruara nga agjencitë e vlerësimit të jashtëm. Matricat e jashtme të tranzicionit TTC janë përdorur për të gjitha subjektet evropiane të ofruara nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit të kredive. Janë kryer hapat e mëposhtëm:

Së pari, bëhet hartimi i sistemeve të vlerësimit të brendshëm dhe të jashtëm;

Nga atje, përdoret një matricë tranzicioni TTC me numrin e vëzhgimeve (numri i subjekteve që ndryshojnë nga një vlerësim specifik në tjetër) dhe llogaritet një mesatare e ponderuar për vlerësim të hartuar në mënyrë që të llogaritet matrica e vlerësimit të brendshëm TTC.

Informacion prospektiv i përfshirë në modelet HPK

PD-të e TTC-së shndërrohen në PD-të e PIT duke marrë parasysh mjedisin makroekonomik nëpërmjet një vargu të faktorëve makroekonomikë: norma reale e rritjes së BPV-së, norma e inflacionit dhe shkalla e papunësisë. Këto variabla u bënë nga FMN2, duke përfshirë të dhënat historike që mbulojnë periudhën 1990 - 2016 dhe parashikimet për 2017 - 2020. Modeli i parë i PD përfshin një formë të thjeshtuar të modelit Merton. Në këtë kuadër, prezantohet një variabël sistematike X_t që paraqet mjedisin makroekonomik. Ndjeshmëria e PD-së të çdo vlerësimi në këtë variabël merret nëpërmjet kalibrimin të parametrit ρ . Modeli merr në konsideratë normën globale të dështimit të çdo viti dhe llogarit X_t për çdo vit, i cili më pas regresohet me kombinimet e ndryshme të variablave makroekonomikë. Duke përdorur projeksionet e variablave makroekonomikë, formula e regresionit përdoret për të nxjerrë përfundimet e parashikimeve të X_t dhe bazuar në njëin factor të modelit të Merton-it, PD-të e PIT-it. Modeli i dytë i PD-së e konsideron normën e dështimit për vlerësim në çdo vit, gjë që mundëson kalibrimin e ndjeshmërisë ρ për të gjitha vlerësimet.

Matja e HPK - Shpjegimi i inputeve, supozimeve dhe teknikave të vlerësimit

Inputet kryesore në matjen e HPK-ve janë struktura të termave të variablave në vijim:

1. Probabiliteti i dështimit (PD);
2. Humbja nga dështimi (LGD); dhe
3. Ekspozimi ndaj dështimit (EAD).

HPK vlerësohet sipas kushteve bazë (tipike), më të mirat (të favorshme) dhe negative (të pafavorshme). Të vetmet vlerësime në fiks-në-kohë janë për probabilitetin e dështimit. LGD merr vlerësimet e Bazelit dhe EAD përdor agjendat e pagesave të llojit të amortizimit. Pasi të jenë llogaritur të gjitha komponentët (PD, EAD, LGD), HPK vlerësohet në tre skenarë të ndryshëm: gjendja bazë (tipike), më të mirat (e favorshme) dhe e kundërt (e pafavorshme), me pesha 52%, 18% dhe 30% respektivisht. HPK përfundimtare është HPK me probabilitet të ponderuar nën këta tre skenarë

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e pritshme e humbjeve kreditore (HPK (vazhdim))

1. Probabiliteti i dështimit (vazhdim)

Probabiliteti i parazgjedhur është modeluar në bazë të modelit të një faktori Merton. Qasja në modelimin e pikëpamjes në kohë dhe PD makroekonomike është e ndarë në tri hapa të ndryshëm: - Hapi i parë është kalibrimi i PD-ve të grumbulluara; - Hapi i dytë është të përfshijë informacionin e kërimit në të ardhmen dhe të transformojë PD-të e grumbulluara TTC në PIT PD; - Hapi i fundit është për të përshkruar konvertimin e PIT PD në TTC PD pas një horizonti të caktuar.

Normat e dështimit janë thelbësore për llogaritjen e Probabilitetit Point-in-Time të Default (PD) dhe për vlerësimin e HPK.

Banka ka përdorur të dhëna të jashtme të parazgjedhura për secilin sektor dhe rajon përkatës. Një numër i variablave makroekonomike janë me burim nga IMF2, duke përfshirë të dhënat historike që përfshijnë periudhën 1990-2016 dhe parashikimet bazë për 2017-2020, janë konsideruar në modelimin e PIT PD.

Për llogaritë e pa-vlerësuar, PD-të janë vlerësuar duke përdorur mesataren e ponderuar PD të të gjitha llogarive të vlerësuarat brenda të njëjtit sistem vlerësimi. Megjithatë, kjo nuk garanton që PD për llogari të pa vlerësuar në Grupin 2 (NRB2) është më e lartë se sa për Grupin1 (NRB1). Për të llogaritur rrezikun më të lartë të ekspozimeve NRB2, Banka mapoi NRB2 në një nivel të barabartë të rrezikut me PIT PD të njëjtë si PD për ekspozimin NRB1 për një horizont kohor të barabartë me jetëgjatësinë mesatare të të gjitha llogarive të papërfunduara brenda të njëjtit sektor.

2. Humbja nga dështimi (LGD)

Humbja nga dështimi është definuar si përqindja e ekspozimit në mospagim (EAD) që humbet përfundimisht në rast të mospagimit, pas të gjitha rikuperimeve të mundshme nëpërmjet shitjes së kolateralit ose procedurave të arkëtimit. Sa i përket portofolit të kredisë ndaj klientëve, LGD është modeluar duke përdorur norma historike të rimëkëmbjes ose duke përdorur vlerën kolaterale të pasurisë. Banka ka konsideruar në llogaritjen e LGD-së informacion në lidhje me vlerën e kolateralit të kaluar, kohën në dështim, kohën për ta shitur, kostot e shitjes.

Një aktiv i kolateralizuar i falimentuar mund të lëvizë nëpër faza të ndryshme pas dështimit. Banka mund të marrë kolateralin ("Posedim") në mënyrë që ta shesë atë ("Shitje") dhe të kompensojë humbjen e mundshme për shkak të mospërbushjes së plës tjetër. Posedimi i kolateralit mund të bëhet vullnetarisht ("dorëzimi i çelësave") ose nëpërmjet procesit gjyqësor. Dhe shitjet mund të kryhen nga institucioni (pas marrjes së posedimit) ose me anë të vetë-shitjes së konsumatorit. Në datën e shitjes së kolateralit, çdo mungesë njihet në pasqyrë të ardhurave (shpenzimet e shlyerjes) dhe mund të ndodhin rikuperimet pasuese (mbledhja e borxheve qoftë të brendshme ose të jashtme). Shlyerja ndodh kur ka një diferencë negative në shitjen e kolateralit. Mbyllja dhe shërimet ndodhin kur pjesa e papaguar janë rikuperuar me të parën duke rezultuar në mbylljen e llogarisë (dmth. Asnjë kreditim). Rikuperimi i referohet llogarive të mbyllura dhe rikuperuese. Për llojet e pasiguruara të pasurive, vlera e kolateralit duhet të jetë 0 dhe modeli aktual zbatohet ende duke marrë parasysh mbledhjen e borxhit të pastër. Në dritën e këtij procesi të rimëkëmbjes, Banka përcakton LGD si ashpërsi (humbje) e pritshme e dhënë si dështim.

Banka përcaktoi çdo lloj kolaterali në portofolin e BKT-së në segmentet LGD të Baselit1, secila me parametrat e veta LGD për Portofolin e Korporatave dhe Individuale bazuar në të dhënat historike. Për segmentin e Sovranëve dhe Bankave, vlera e LGD-së është fikse 25% sipas kërkesave të Bazelit.

3. Ekspozimi ndaj dështimit (EAD)

Një aktiv mund të ketë një lloj amortizimi të përshtatur, linear ose përnjëhershëm. Për aktivet me një lloj amortizimi të përshtatur, agjendat e ripagimit përdoren për të vlerësuar EAD. Për pasuritë pa ndonjë lloj amortizimi, supozohet një plan i ripagimit linear. Për ekspozimet jashtë bilancit, kërkohet që të mbahen dispozita kundër angazhimeve të padërguara. Kalkulimi i BKT për vlerat e faktorit të konvertimit të kredisë (CCF) është në përputhje me kërkesat e Bazel II sipas qasjes së standardizuar: "Angazhimet me një maturim fillestar deri në një vit dhe zotimet me një maturim fillestar mbi një vit do të marrin një CCF prej 20% dhe 50%." Supozimet e hershme të ripagimit / rifinancimit gjithashtu përfshihen në llogaritj. Megjithatë, shlyerjet e hershme konsiderohen të jenë 0 për të gjitha pasuritë, pasi të dhënat historike të Bankës sugjerojnë ndikim jo-material.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****ii Matjet e pritshmë të humbjeve kreditore (vazhdim)**

Tabela në vijim paraqet ndryshimet në vlerën kontabël bruto të kredive për klientët me koston e amortizuar.

NDRYSHIMET NË VLERËN E BARTUR BRUTO SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR

31 Dhjetor 2018	Kreditë individuale				Kreditë korporate			
	Faza 1	Faza 2	Faza 1	Faza 2	Faza 1	Faza 2	Faza 1	Faza 2
Gjendja më 1 Janar 2018	77,968,256	2,140,901	2,804,809	82,913,966	120,793,703	6,230,925	11,211,380	138,236,008
Transfer në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	746,815	(520,675)	(226,140)	-	4,440,983	(2,595,568)	(1,845,415)	-
Transfer në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	(1,299,394)	1,386,746	(87,352)	-	(5,717,099)	5,717,099	-	-
Transfer në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	(1,431,637)	(473,983)	1,905,620	-	(1,117,669)	(346,875)	1,464,544	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	40,537,264	330,439	100,244	40,967,947	93,601,957	8,826,219	575,179	103,003,355
Mosnjohja e aseteve financiare	(12,388,778)	(134,073)	(196,104)	(12,718,955)	(54,217,219)	(2,602,076)	(3,838,330)	(60,657,625)
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në mosnjohje	(14,625,496)	(441,854)	(324,983)	(15,392,333)	(16,966,891)	(1,672,042)	(776,875)	(19,415,808)
Shlyerjet	-	-	(467,188)	(467,188)	-	-	(328,371)	(328,371)
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	9,786	-	(580)	9,206	(9,786)	-	580	(9,206)
Gjendja Bruto sipas 31 Dhjetor 2018	89,516,816	2,287,501	3,508,326	95,312,643	140,807,979	13,557,682	6,462,692	160,828,353

Shumat bruto të bartura përfshijnë principalin dhe interesin. E ardhura e shtyrë nga komisionet e pa amortizuar nuk përfshihet.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****ii Matjet e pritshme të humbjeve kreditore (vazhdim)**

Tabela në vijim paraqet ndryshimet në lejimin e kredive për klientët sipas kostos së amortizuar

LEJIMET PËR KREDITË E KLIENTËVE SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR

31 Dhjetor 2018	Kreditë individuale				Kreditë korporate			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 01 Janar 2018	755,005	261,245	645,637	1,661,887	3,989,963	506,918	428,109	4,924,990
Transfer në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	60,563	(30,889)	(29,674)	-	230,480	(230,489)	9	-
Transfer në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	(34,808)	44,320	(9,512)	-	(390,193)	390,193	-	-
Transfer në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	(465,640)	(184,036)	649,676	-	(296,445)	(99,244)	395,689	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	358,883	7,500	98,614	464,997	1,669,243	346,947	10,226	2,026,416
Mosnjohja e aseteve financiare	(120,466)	(11,511)	(42,890)	(174,867)	(489,505)	(58,044)	(13,098)	(560,647)
Shlyerjet	-	-	(203,872)	(203,872)	-	-	(120,898)	(120,898)
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	(373,409)	(103,419)	745,076	268,248	757,620	188,535	454,862	1,401,017
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	542,668	51,811	(29,088)	565,391	(1,558,993)	(403,411)	118,513	(1,843,891)
Gjendja Bruto sipas 31 Dhjetor 2018	722,796	35,021	1,823,967	2,581,784	3,912,170	641,405	1,273,412	5,826,987

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.
Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)
(b) Rreziku kreditor (vazhdim)
ii Matjet e pritshme të humbjeve kreditore (vazhdim)

Tabela në vijim paraqet ndryshimet në vlerën kontabël bruto të aseteve financiare në të cilat zbatohen kërkesat për provizionim (përveç kredive për klientët).

NDRYSHIMET NË VLERËN E BARTUR BRUTO TË ASETEVE FINANCIAR KU APLIKOHEN KËRKESAT PËR PROVIZIONIM (TË TJERA NGA KREDI PËR KLIENTË)

31 Dhjetor 2018	Të arkëtueshme nga bankat				Investimet në letra me vlerë sipas VDATGJ			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 1 Janar 2018	30,500,000	-	-	30,500,000	55,591,351	-	-	55,591,351
Transfer në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	6,017,047	-	-	6,017,047	69,702,837	-	-	69,702,837
Mosnjohja e aseteve financiare	(30,500,000)	-	-	(30,500,000)	(55,591,351)	-	-	(55,591,351)
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në mosnjohje	-	-	-	-	-	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjendja Bruto sipas 31 Dhjetor 2018	6,017,047	-	-	6,017,047	69,702,837	-	-	69,702,837
31 Dhjetor 2018	Investimet në letra me vlerë sipas kosotos se amortizimit				Angazhimet kreditore dhe garancionet financiare			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 01 Janar 2018	-	-	-	-	19,874,618	-	-	19,874,618
Transfer në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	5,303,912	3,566,452	-	8,870,364	4,760,149	-	-	4,760,149
Mosnjohja e aseteve financiare	-	-	-	-	(11,561,587)	-	-	(11,561,587)
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në mosnjohje	-	-	-	-	2,391,044	-	-	2,391,044
Shlyerjet	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjendja Bruto sipas 31 Dhjetor 2018	5,303,912	3,566,452	-	8,870,364	15,464,224	-	-	15,464,224

Shumat bruto përfshijnë vetëm shumat nominale. Diskonti e pamortizuar; Interesi i përlllogaritur dhe Fitimi/humbja e tregut nuk përfshihen.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****ii Matjet e pritshme të humbjeve kreditore (vazhdim)**

Tabela në vijim paraqet ndryshimet në vlerën kontabël bruto të aseteve financiare në të cilat zbatohen kërkesat për provizionim (përveç kredive për klientët).

RIKONSILIMET E LEJIMEVE TË AKUMULUARA TË ASETEVE FINANCIAR KU APLIKOHEN KËRKESAT PËR PROVIZIONIM (TË TJERA NGA KREDI PËR KLIENTË)

31 Dhjetor 2018	Të arkëtueshme nga bankat				Investimet në letra me vlerë sipas VDATGJ			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 01 Janar 2018	35,831	-	-	35,831	-	-	-	-
Transfer në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blear	6,473	-	-	6,473	138,992	-	-	138,992
Mosnjohja e aseteve financiare	(35,831)	-	-	(35,831)	-	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-	-	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjendja Bruto sipas 31 Dhjetor 2018	6,473	-	-	6,473	138,992	-	-	138,992

31 Dhjetor 2018	Investimet në letra me vlerë (instrumentet e borqit) sipas kosotos se amortizimit				Angazhimet kreditore dhe garancionet financiare			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 01 Janar 2018	-	-	-	-	74,310	-	-	74,310
Transfer në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blear	15,933	4,895	-	20,828	159,872	-	-	159,872
Mosnjohja e aseteve financiare	-	-	-	-	(22,108)	-	-	(22,108)
Shlyerjet	-	-	-	-	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	-	-	-	-	352,498	-	-	352,498
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	68,498	-	-	68,498
Gjendja Bruto sipas 31 Dhjetor 2018	250,637	4,895	-	20,828	633,070	-	-	633,070

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza e kualitetit të kredive

Tabela në vijim paraqet informacion në lidhje me cilësinë e kreditorëve të huasë për klientët në 2018 sipas cilësisë së aseteve sipas kostos së amortizuar. Përveç nëse tregohet në mënyrë specifike, për asetet financiare, shumat në tabelë përfaqësojnë vlerën e bartura bruto.

KREDITË PËR KLIENTËT SIPAS KUALITETIT TË ASETEVE SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR

31 Dhejtor 2018	Faza 1					Faza 2				
	Jo në vonesë	Në vonesë	Gjithsej	Lejimet	Gjithsej Vlera e bartur	Jo në vonesë	Në vonesë	Gjithsej	Lejimet	Gjithsej Vlera e bartur
Kreditë për individë	85,392,798	4,123,437	89,516,235	692,881	88,823,354	-	2,287,501	2,287,501	34,158	2,253,343
Hipotekare	26,179,528	2,101,407	28,280,935	117,310	28,163,625	-	1,134,534	1,134,534	10,752	1,123,782
Konsumuese	56,128,119	1,996,622	58,124,741	532,517	57,592,224	-	1,048,887	1,048,887	19,840	1,029,047
Kartat e kreditit	3,085,151	25,408	3,110,559	43,054	3,067,505	-	104,080	104,080	3,567	100,514
Kreditë korporate	129,569,508	11,239,891	140,809,399	3,906,525	136,902,874	10,449,421	3,108,261	13,557,682	641,275	12,916,407
Korporate	92,884,086	8,211,514	101,095,601	2,736,209	98,359,392	8,246,501	1,226,779	9,473,281	458,824	9,014,457
NMV	25,571,486	1,478,808	27,050,294	625,923	26,424,371	2,073,143	1,425,259	3,498,402	165,318	3,333,084
Të vogla	11,113,095	1,549,569	12,662,663	544,393	12,118,271	129,776	456,223	585,999	17,133	568,866
Gjithsej	214,965,436	15,363,328	230,328,764	4,599,406	225,729,358	10,449,421	5,395,762	15,845,183	675,434	15,169,749
Zërat jashtëbilancor	-	-	-	110,787						
Kartat e kreditit për individë				101,294						
Kartat e kreditit për biznes	-	-	-	9,493						

31 Dhjetor 2018	Stage 3					Gjithsej shuma neto sipas kostos së amortizimit	Vlera e kolateralit
	Jo në vonesë	Në vonesë	Gjithsej	Lejimet	Gjithsej Vlera e bartur		
Kreditë për individë	20,972	3,487,934	3,508,906	1,753,451	1,755,455	92,832,152	186,115,853
Hipotekare	3,477	1,885,280	1,888,757	536,947	1,351,810	30,639,216	127,542,833
Konsumuese	13,127	1,147,217	1,160,344	789,555	370,789	58,992,060	58,573,020
Kartat e kreditit	4,368	455,437	459,805	426,948	32,857	3,200,876	-
Kreditë korporate	161,710	6,300,403	6,462,113	1,269,694	5,192,419	155,010,860	514,372,764
Korporate	152,961	3,213,123	3,366,084	667,324	2,698,760	110,072,608	344,405,739
NMV	6,583	1,823,050	1,829,633	378,359	1,451,274	31,208,729	114,895,418
Të vogla	2,166	1,264,229	1,266,395	224,010	1,042,386	13,729,523	55,071,608
Gjithsej	182,682	9,788,336	9,971,019	3,023,145	6,947,874	247,843,852	700,488,617

Vonesat tek secila fazë referuar si më poshtë: Faza 1: vonesat 1-30 ditë, në të kundërtën detyrime jo në vonesë, Faza 2: vonesat 31-90 ditë, në të kundërtën detyrime jo në vonesë, Faza 3: vonesat mbi 90 ditë, në të kundërtën detyrime jo në vonesë.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****iii. Analizat e kualitetit të kredive (vazhdim)**

Tabela në vijim paraqet informacion në lidhje me cilësinë e kreditorëve të huasë për klientët në periudhën krahasuese sipas cilësisë së aseteve sipas kostos së amortizuar.

31 Dhjetor 2017	Individë	Biznese	Gjithsej
Pa vonesa dhe pa rënie në vlerë	74,074,528	126,739,735	200,814,263
Me vonesa dhe të testuara individualisht, por pa rënie	3,193,367	4,944,585	8,137,952
Me rënie në vlerë individuale	2,894,735	5,257,508	8,152,243
Gjithsej kreditë, bruto (Shënim 9.2)	80,162,630	136,941,828	217,104,458
Lejimet për provizionimet	(2,455,052)	(2,567,528)	(5,022,580)
Gjithsej kreditë, neto provizionimi	77,707,578	134,374,300	212,081,878

Vonesat në 2017 i referohen të gjitha ekspozimeve të cilat janë më shumë se 90 ditë vonesë nga pagesat e parapra në kontratë.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.
Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)
(b) Rreziku kreditor (vazhdim)
iii. Analizat e kualitetit të kredive (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet informacion në lidhje me analizat e vjetërsisë së kredisë për klientët në vitin 2018 sipas linjës së produktit.

KREDITË NDAJ KLIENTËVE SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR

31 Dhjetor 2018	Hipotekare				Kreditë individuale Konsumuese				Kartat e kreditit			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Rjedhëse	26,070,702	-	-	26,070,702	55,613,597	-	3	55,613,600	3,042,450	-	973	3,043,423
1 - 30 ditë	2,092,923	-	-	2,092,923	1,978,627	-	2,415	1,981,042	25,055	-	-	25,055
31 - 90 ditë	-	1,123,782	3,477	1,127,259	-	1,029,047	1,695	1,030,742	-	100,514	-	100,514
91 - 180 ditë	-	-	496,737	496,737	-	-	60,223	60,223	-	-	4,647	4,647
181 - 360 ditë	-	-	45,819	45,819	-	-	103,695	103,695	-	-	27,237	27,237
> 361 ditë	-	-	805,777	805,777	-	-	202,758	202,758	-	-	-	-
Gjithsej	28,163,625	1,123,782	1,351,810	30,639,216	57,592,224	1,029,047	370,789	58,992,060	3,067,505	100,514	32,857	3,200,876
Vlera e kolateralit	114,936,827	4,973,625	7,632,381	127,542,833	55,264,910	859,580	2,448,530	58,573,020	-	-	-	-

Kartat e kreditit të

individëve 101,294

Zërat jashtëbilancor

KREDITË PËR KLIENTËT SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR

31 Dhjetor 2018	Korporatat e mësha				Kreditë korporatë Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme				Ndërmarrjet e vogla			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Rjedhëse	90,416,073	7,410,771	23,962	97,850,805	24,949,579	1,591,554	0.76	26,541,134	10,652,947	123,942	-	10,776,889
1 - 30 ditë	7,943,319	387,107	62,018	8,392,444	1,474,792	342,380	1,271	1,818,442	1,465,324	-	62.59	1,465,387
31 - 90 ditë	-	1,216,578	66,981	1,283,560	-	1,399,150	5,311	1,404,461	-	444,924	2,104	447,028
91 - 180 ditë	-	-	43,915	43,915	-	-	74,582	74,582	-	-	3,831	3,831
181 - 360 ditë	-	-	45,732	45,732	-	-	323,031	323,031	-	-	117,758	117,758
> 361 ditë	-	-	2,456,152	2,456,152	-	-	1,047,078	1,047,078	-	-	918,630	918,630
Gjithsej	98,359,392	9,014,457	2,699,279	110,072,608	26,424,371	3,333,084	1,451,274	31,208,729	12,118,271	568,866	1,042,386	13,729,523
Vlera e kolateralit	313,228,269	21,349,325	9,828,145	344,405,739	95,210,797	12,345,103	7,339,518	114,895,418	46,093,836	3,527,322	5,450,450	55,071,608
Kartat e kreditit të bizneseve	9,493											

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

iii. Analizat e kualiteitit të kredive (vazhdim)

Më poshtë është analiza e të gjitha kredive në vonesë ose të pa provizionuara individualisht në periudhën krahasuese:

31 Dhjetor 2017	Total Kreditë
Vonesat deri në 31 ditë	204,038,550
Vonesat 32-60 ditë	2,337,440
Vonesat 61-90 ditë	1,535,386
Vonesat 91-180 ditë	902,349
Vonesat më shumë se 180 ditë	8,290,733
Gjithsej Kreditë	217,104,458

Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****iii. Analizat e kualitetit të kredive (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme paraqet informacion mbi cilësinë e kredisë të aseteve financiare, përveç kredive për klientët, të matura me koston e amortizuar, investimet e borxhit VDATGJ (2018) dhe asetet e borxhit të në dispozicion për shitje (2017). Përveç nëse tregohet në mënyrë specifike, për asetet financiare, shumat në tabelë përfaqësojnë vlerën kontabël bruto.

RREZIKU KREDITOR PËR INSTRUMENTET FINANCIARE PËRVEC KREDIVE PËR KLIENTË

	2018				2017	
	12-muaj HPK	Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuara	Jetëgjatësia HPK Kredi të provizionuara	Blerja e kredive te provizionuara	Gjithsej	Gjithsej
Plasmanet dhe Balancat me bankat sipas koston së amortizimit						
Aa1 to Aa3	-	-	-	-	-	-
A1 to A3	-	-	-	-	-	-
Baa1 to Baa3	-	-	-	-	-	-
Ba1 to Ba3	-	-	-	-	-	-
B1 to B3	3,036,383	-	-	-	3,036,383	-
Jo vlerësuar	2,980,663	-	-	-	2,980,663	-
Ekspozimi para provizionimit	6,017,046	-	-	-	6,017,046	-
Lejimet per humbjet	6,473	-	-	-	6,473	-
Vlera e bartuar	6,010,573	-	-	-	6,010,573	-
Kreditë dhënë bankave sipas koston së amortizimit						
Aa1 to Aa3	-	-	-	-	-	-
A1 to A3	-	-	-	-	-	-
Baa1 to Baa3	-	-	-	-	-	-
Ba1 to Ba3	-	-	-	-	-	-
B1 to B3	-	-	-	-	-	-
Caa1 to Caa3	-	-	-	-	-	-
Jo vlerësuar	-	-	-	-	-	30,537,890
Ekspozimi para provizionimit	-	-	-	-	-	35,830
Lejimet per humbjet	-	-	-	-	-	-
Vlera e bartuar	-	-	-	-	-	30,502,060
Letrat me vlerë sipas VDATGJ						
Aa1 to Aa3	-	-	-	-	-	-
A1 to A3	-	-	-	-	-	-
Baa1 to Baa3	-	-	-	-	-	-
Ba1 to Ba3	4,230,589	-	-	-	4,230,589	-
B1 to B3	-	-	-	-	-	-
Jo vlerësuar	64,361,812	-	-	-	64,361,812	-
Ekspozimi para provizionimit	68,592,401	-	-	-	68,592,401	-
Lejimet per humbjet	138,991	-	-	-	138,991	-
Vlera e bartuar	68,453,410	-	-	-	68,453,410	-
Letrat me vlerë sipas koston së amortizimit						
Aa1 to Aa3	-	-	-	-	-	-
A1 to A3	-	-	-	-	-	-
Baa1 to Baa3	-	-	-	-	-	-
Ba1 to Ba3	2,417,660	3,500,440	-	-	5,918,100	-
B1 to B3	2,457,197	-	-	-	2,457,197	-
Jo vlerësuar	-	-	-	-	-	-
Ekspozimi para provizionimit	4,874,857	3,500,440	-	-	8,375,297	-
Lejimet per humbjet	15,993	4,895	-	-	20,888	-
Vlera e bartuar	4,858,864	3,495,545	-	-	8,354,409	-

Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****iii. Analizat e kualitetit të kredive (vazhdim)**

Cilësia e kredisë së aseteve financiare, përveç kredive dhe paradhënieve ndaj klientëve, bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të Bankës kategorizohet si vijon:

31 Dhjetor 2018	Paraja e gatshme dhe balanca me BQK-në	Detyrimet nga bankat tjera	Investimet në letra me vlerë	Asetet tjera	Gjithsej
Mirë	53,319,751	28,912,665	76,807,878	4,105,197	163,145,491
Të pranueshme	-	-	-	-	-
Në monitorim	-	-	-	-	-
Gjithsej	53,319,751	28,912,665	76,807,878	4,105,197	163,145,491

31 Dhjetor 2017	Paraja e gatshme dhe balanca me BQK-në	Detyrimet nga bankat tjera	Investimet në letra me vlerë	Asetet tjera	Gjithsej
Mirë	36,515,212	33,783,698	55,460,258	5,356,510	131,115,678
Të pranueshme	-	-	-	-	-
Në monitorim	-	-	-	-	-
Gjithsej	36,515,212	33,783,698	55,460,258	5,356,510	131,115,678

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****iii. Analizat e kualitetit të kredive (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme paraqet informacion në lidhje me kualitetin e kredive për portfolion e klientëve korporatë në vitin 2018. Përveç nëse tregohet në mënyrë specifike, për asetet financiare, shumat në tabelë përfaqësojnë vlerën kontabël bruto.

SHPALOSJET SIPAS KLASËS SË VLERËSIMIT TË RREZIKUT KREDITOR - KREDITË PËR KLIENT SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR - PORTFOLIO E KREDIVE KORPORATË

31 Dhjetor 2018	12-muaj HPK	Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuara	Jetëgjatësia HPK Kredi te provizionuara	Gjithsej
Korporatat e mëdha				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	4,874,573	-	-	4,874,573
E kënaqshme (rankimi B&C)	90,558,263	9,473,281	-	100,031,544
Vrojtuese (risk të lartë) (rankuar D më poshtë se C)	-	-	-	-
Dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vones)	-	-	3,366,084	3,366,084
Total të vlerësuara	95,432,836	9,473,281	3,366,084	108,272,200
Të pa vlerësuara	5,662,765	0	0	5,662,765
Total shuma bruto	101,095,601	9,473,281	3,366,084	113,934,966
Lejimet per humbjet	2,736,209	458,824	667,324	3,872,357
Vlera e bartur	98,359,392	9,014,457	2,698,760	110,072,608
Kolaterali I mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	313,228,269	21,349,325	9,828,145	344,405,739
Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	632,592	-	-	632,592
E kënaqshme (rankimi B&C)	21,722,607	3,363,957	-	25,086,564
Vrojtuese (risk të lartë) (rankuar D më poshtë se C)	-	-	-	-
Dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vones)	-	-	1,829,633	1,829,633
Total të vlerësuara	22,355,199	3,363,957	1,829,633	27,548,788
Të pa vlerësuara	4,695,095	134,445	0	4,829,541
Total shuma bruto	27,050,294	3,498,402	1,829,633	32,378,329
				0
Lejimet per humbjet	625,923	165,318	378,359	1,169,600
Vlera e bartur	26,424,371	3,333,084	1,451,274	31,208,729
Kolaterali I mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	95,210,797	12,345,103	7,339,518	114,895,418
Ndërmarrjet e vogla				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	139,529	-	-	139,529
E kënaqshme (rankimi B&C)	7,711,633	171,732	-	7,883,365
Vrojtuese (risk të lartë) (rankuar D më poshtë se C)	-	-	-	-
Dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vones)	-	-	1,266,395	1,266,395
Total të vlerësuara	7,851,163	171,732	1,266,395	9,289,290
Të pa vlerësuara	4,811,501	414,267	-	5,225,768
Total shuma bruto	12,662,664	585,999	1,266,395	14,515,059
Lejimet per humbjet	544,393	17,133	224,010	785,535
Vlera e bartur	12,118,271	568,866	1,042,386	13,729,523
Kolaterali I mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	46,093,836	3,527,322	5,450,450	55,071,608
Zërat jashtëbilancor				
Lejimet per humbjet nga kartat e kreditit	9,493	-	-	9,493

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****iii. Analizat e kualitetit të kredive (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme paraqet informacion në lidhje me kualitetin e kredive për portfolion e klientëve individual në vitin 2018. Përveç nëse tregohet në mënyrë specifike, për asetet financiare, shumat në tabelë përfaqësojnë vlerën kontabël bruto.

SHPALOSJET SIPAS KLASËS SË VLERËSIMIT TË RREZIKUT KREDITOR - KREDITË PËR KLIENT SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR - PORTFOLIO E KREDIVE INDIVIDUALE

31 Dhjetor 2018	12-muaj HPK	Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuara	Jetëgjatësia HPK Kredi të provizionuara	Total
Hipotekare				
Dështuara	-	-	1,888,757	1,888,757
Jo të vlerësuara	28,280,935	1,134,534	-	29,415,469
Total shuma bruto	28,280,935	1,134,534	1,888,757	31,304,226
Lejimet për humbjet	117,310	10,752	536,947	665,010
Vlera e bartur	28,163,625	1,123,782	1,351,810	30,639,216
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	114,936,827	4,973,625	7,632,381	127,542,833
Klientët				
Dështuara	-	-	1,160,344	1,160,344
Jo të vlerësuara	58,124,741	1,048,887	-	59,173,628
Total shuma bruto	58,124,741	1,048,887	1,160,344	60,333,972
Lejimet për humbjet	532,517	19,840	789,555	1,341,912
Vlera e bartur	57,592,224	1,029,047	370,789	58,992,060
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	55,264,910	859,580	2,448,530	58,573,020
Kartat e kreditit				
Dështuara	-	-	459,805	459,805
Jo të vlerësuara	3,110,559	104,080	-	3,214,639
Total shuma bruto	3,110,559	104,080	459,805	3,674,444
Lejimet për humbjet	43,054	3,566	426,948	473,568
Vlera e bartur	3,067,505	100,514	32,857	3,200,876
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	-	-	-	-
Zërat jashtëbilancor				
Lejimet për humbjet nga kartat e kreditit	101,294	-	-	101,294
Më poshtë paraqitet një analizë e cilësisë së kredisë për kreditë e korporatave për klientët në periudhën krahasuese:				
Kategoria	31 Dhjetor 2017			
A – Mirë	4,600,752			
B – E pranueshme	122,841,550			
C – Në vërtetim	1,757,743			
D – Të papranueshme	7,162,872			
Gjithsej	136,362,917			
Interesi i përlllogaritur	684,794			
Të hyrat e shtyera nga tarifat	(105,883)			
Gjithsej	136,941,828			

Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****iii. Analizat e kualitetit të kredive (vazhdim)***Kreditë me kushte të rinegATGJuara*

Kreditë me kushte të rinegATGJuara janë kredi që janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të pozicionit financiar të huamarrësit dhe ku Banka ka bërë lëshime që në të kundërtën nuk do ti merrte në konsideratë.

Pasi të ristrukturohet kredia, performanca e saj monitorohet nga afër për qëllimet e testimi të provizionimit.

Më poshtë janë vlerat kontabël të kredive për klientët, afati i të cilave është rinegATGJuar dhe është nën monitorim:

KREDITË E RISTRUKTURUARA PËR KLIENTË SIPAS KUALITETIT TË TYRE TË MATURA SIPAS KOSTOS SË AMORTIZIMIT

31 Dhjetor 2018	Total shuma e kredive	Total shuma e kredive të shmangura	Kreditë e shmangura (%)
Faza 1	230,328,764	5,028,682	2.18%
Faza 2	15,845,183	1,318,730	8.32%
Faza 3	9,971,019	4,629,212	46.43%
Ekspozimi para provizionimit	256,144,996	10,976,624	4.29%
Lejimet e fazës 1	4,634,967	186,943	4.03%
Lejimet e fazës 2	676,426	23,548	3.48%
Lejimet e fazës 3	3,097,378	1,004,884	32.44%
Total shuma neto	247,732,224	9,761,248	3.94%
Vlera e kolateralit	700,488,617	41,591,658	5.94%
Zërat jashtëbilancor			
Lejimet	110,787	-	-

31 Dhjetor 2017	Kreditë ndaj klientëve			Total Kreditë
	Individ	Korporate	Paradhëniet	
	92,812,971	117,451,340	39,294,848	249,559,159

iv. Kolaterali dhe përmirësime të tjera të kredisë

Banka zbaton një sërë politikash dhe praktikash për të zbutur rrezikun e kredisë. Më e zakonshme është pranimi i kolateralit për fonde të avancuara. Banka ka politika të brendshme për pranueshmërinë e klasave specifike të kolateralit ose zbutjen e rrezikut të kredisë.

Banka përgatit një vlerësim të kolateralit të marrë si pjesë e procesit të krijimit të huasë. Ky vlerësim shqyrtohet në mënyrë periodike. Llojet kryesore të kolateralit për huatë dhe paradhëniet janë:

- Hipotekat mbi pronat banesore;
- Asetet financiare
- Ngarkesat mbi asetet e biznesit, siç janë objektet, makineritë dhe llogaritë e arkëtueshme;

Financimi afatgjatë dhe kreditimi i korporatave janë përgjithësisht të siguruara; lehtësirat kreditore individuale të revokueshme janë përgjithësisht pasiguruara.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****iv. Kolaterali i Kredisë dhe përmirësimet tjera kreditore (vazhdim)**

Kolaterali i mbajtur si garanci për asetet financiare, përveç kredive dhe paradhënieve, varet nga natyra e instrumentit. Letrat me vlerë të borxhit, thesarit dhe faturave të tjera të pranueshme përgjithësisht janë të pasigurta, me përjashtim të letrave me vlerë të mbështetura nga asetet dhe instrumentet e ngjashme, të cilat sigurohen nga portofolet e instrumenteve financiare.

Politikat e Bankës lidhur me marrjen e kolateralit nuk kanë ndryshuar dukshëm gjatë periudhës raportuese dhe nuk ka pasur ndryshime të rëndësishme në cilësinë e përgjithshme të kolateralit të mbajtur nga Banka që nga periudha e mëparshme.

Më poshtë është paraqitur një analizë e kolateralit të marrë gjatë viteve:

31 Dhjetor 2018	Kreditë ndaj klientëve		
	Individ	Korporate	Total Kreditë
Pronat e banimit, komerciale dhe industriale	98,443,990	340,209,728	438,653,718
Pasuritë financiare	9,205,298	9,542,281	18,747,579
Të tjera	78,461,565	164,625,755	243,087,320
Gjithsej	186,110,853	514,377,764	700,488,617

31 Dhjetor 2017	Kreditë ndaj klientëve		
	Individ	Korporate	Total Kreditë
Pronat e banimit, komerciale dhe industriale	88,474,423	290,692,249	379,166,672
Pasuritë financiare	6,913,716	9,594,194	16,507,910
Të tjera	73,229,058	165,288,260	238,517,318
Gjithsej	168,617,197	465,574,703	634,191,900

Kreditë e provizionuara dhe letrat me vlerë

Kredi dhe letra me vlerë të provizionuara janë kredi dhe letra me vlerë për të cilat Banka konstaton se është e mundshme që ajo nuk do të jetë në gjendje të mbledhë të gjithë principalin dhe interesin sipas kushteve kontraktuale të marrëveshjes së kredisë/të letrave me vlerë. Këto kredi vlerësohen nga A në D në sistemin e brendshëm të klasifikimit të Bankës dhe komiteti i rrezikut i BKT-së është i angazhuar me kategorizimin e konsumatorëve dhe rezultatit të tyre sipas kategorive përkatëse. Ky komitet vendos për ndryshimet e klasifikimit dhe merr veprimet e nevojshme sipas procedurave të monitorimit.

Komiteti i rrezikut i klasifikon kreditë sipas këtyre faktorëve:

- Aftësia për të paguar
- Gjendja financiare
- Aftësitë e menaxhimit
- Kolaterali dhe garantuesit
- Struktura e kredisë
- Industria dhe ekonomia

Kreditë me vonesë por jo të provizionuara

Kreditë dhe letra me vlerë, ku interesi kontraktual ose pagesat e principalit janë me vonesë, por banka beson se provizionimi nuk është i përshtatshëm në bazë të nivelit të sigurisë/kolateralit në dispozicion dhe / ose fazës e arkëtimit të shumës së huasë.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

v. Asetet Financiare të provizionuara – informacion krahasues sipas SNK 39

Lejimet për provizione

Banka krijon lejime për humbjet nga provizionet, kjo përfaqëson vlerësimin e saj ndaj humbjeve të pësuar në portofolin e saj të kredive dhe asetet tjera financiare. Të cilat lidhen me komponentin e humbjes specifike për ekspozimet individualisht të rëndësishme

Politika e shlyerjeve

Banka shlyen një balance të kredisë/letrave me vlerë (dhe çdo lejim përkatës të humbjeve nga provizionet) me vendim të Bordit të Drejtorëve, në përputhje me rregulloret e Bankës Qëndrore të Kosovës “Mbi Menaxhimin e Rrezikut Kreditorë”. Vendimi për shlyerje ndërmerret pas shqyrtimit të informacioneve të tilla si: shfaqja e ndryshimeve të rëndësishme në pozicionin financiar të huamarrësit/emetuesit, huamarrësi/emetuesi nuk mund të paguajnë më detyrimin, ose që të ardhurat nga kolaterali nuk do të jenë të mjaftueshme për të paguar ekspozimin e tërë.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(b) Rreziku kreditor (vazhdim)****vi. Koncentrimi i rrezikut kreditor**

Banka monitoron përqendrimet e rrezikut kreditor sipas sektorëve dhe sipas vend ndodhjes gjeografike. Një analizë e përqendrimit të rrezikut kreditor, nga kreditë dhe letrat me vlerë të investimit më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 është paraqitur më poshtë:

	Shënim	Kreditë për klientët		Kreditë për bankat		Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	
		31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Vlera e bartur	8,9.1,9.2,	247,370,257	212,081,878	5,958,593	30,464,169	78,053,761	55,435,613
Koncentrimi sipas sektorit							
Korporate		154,861,272	134,374,300	-	-	-	-
Qeveri		-	-	-	-	69,334,415	55,435,613
Banka		-	-	5,958,593	30,464,169	8,719,347	234,786,718
Individ		92,508,985	77,707,578	-	-	-	-
Gjithsej		247,370,257	212,081,878	5,958,593	30,464,169	78,053,761	55,435,613
Koncentrimi sipas lokacionit							
	Shënim	Kreditë për klientët		Kreditë për klientët		Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	
		31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Shqipëri		-	-	-	-	-	-
Kosovë		247,370,257	212,081,878	996,302	-	65,152,759	55,435,613
Europë		-	-	4,962,291	30,464,169	10,717,746	-
Azia		-	-	-	-	-	-
Lindja e Mesme dhe Afrika		-	-	-	-	2,183,256	-
Amerika		-	-	-	-	-	-
Gjithsej	8,9.1,9.2	247,370,257	212,081,878	5,958,593	30,464,169	78,053,761	55,435,613

(c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Banka do të ndeshët me vështirësi në përmbushjen e obligimeve të saj të lidhura me detyrimet financiare që janë vendosur me dhënien e parave ose të ndonjë pasurie tjetër financiare. Qëllimi i Menaxhimit të Rrezikut të Likuiditetit (MRL) është të sigurojë, sa më shumë të jetë e mundur, që vazhdimisht do të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur në kohë detyrimet, si në kushte normale ashtu dhe të pafavorshme, pa pësuar humbje të papranueshme apo të rrezikojë dëmtimin e reputacionit të Bankës. Politika e menaxhimit të rrezikut të likuiditetit të Bankës përfshin atë se si Banka identifikon, mat, monitoron dhe kontrollon këtë rrezik.

Organizimi i menaxhimit të rrezikut të likuiditetit: Organizimi i menaxhimit të rrezikut të likuiditetit të bankës përfshin dy organe të ndryshme në monitorimin dhe menaxhimin e likuiditetit. Përfshirja e organeve të ndryshme ndihmon në shpërndarjen e qartë të përgjegjësisë për monitorimin / raportimin dhe menaxhimin e rrezikut të likuiditetit. Menaxhimi ditor i likuiditetit i përket Thesarit dhe FI Grupit, por monitorimi ditor i rrezikut të likuiditetit dhe përputhshmëria me limitet i takon Grupit të Menaxhimit të Riskut. Qëllimi kryesor i Grupit të Menaxhimit të Riskut, i cili kryen përmbledhjen ditore të raporteve të MRL, është të sigurojë një sinjal paralajmërues të hershëm të rrezikut të likuiditetit për menaxhmentin e lartë të Bankës.

Raportet e menaxhimit të riskut të likuiditetit: Politika e MRL të bankës përfshin raporte ditore dhe mujore të cilat shqyrtohen dhe monitorohen nga Departamenti i Rrezikut Operacional dhe të Tregut. Raportet ditore përfshijnë tabelën me daljet kumulative maksimale të keshit maksimale kumulative dhe tabelën e ndarjes së aseteve dhe pasiveve kumulative, të cilat kontrollojnë hyrjet dhe daljet ditore dhe mujore të likuiditetit deri në maturimin 1-vjeçar sipas skenarit të "biznesit si zakonisht". Raportet mujore përfshijnë stres test tabelat e likuiditetit, të cilat kontrollojnë rrjedhen e hyrjeve dhe daljeve ditore dhe mujore të likuiditetit sipas skenarëve të veçantë të bankës dhe situatës specifike të tregut deri në maturimin 3 mujor.

Qasja e MRL së Bankës rezulton në zbrazëtira pozitive të likuiditetit për të gjitha fazat kohore deri në një vit më 31 dhjetor 2018.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)**

Më 31 dhjetor 2018, pasuritë, detyrimet dhe kapitali aksionar i Bankës kanë maturitet të mbetur si në vazhdim:

	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	Gjithsej
Pasuria						
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	53,319,751	-	-	-	-	53,319,751
Llogaritë në banka	14,218,666	3,033,828	-	1,019,075	-	18,271,569
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	-	492,085	22,603,176	37,411,005	7,947,143	68,453,409
Letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim	-	-	3,495,545	2,409,694	2,449,230	8,354,469
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	10,641,096	-	-	-	-	10,641,096
Kreditë për bankat	4,851,577	3,464,214	40,983,840	125,973,991	72,096,635	247,370,257
Kreditë për klientët	4,105,197	-	-	-	-	4,105,197
Pasuritë tjera	87,136,287	6,990,127	67,082,561	166,813,765	82,493,008	410,515,748
Detyrimet						
Depozitat e klientëve	171,806,845	16,426,179	84,716,420	78,202,496	202,391	351,354,331
Detyrimet ndaj bankave	16,082,806	-	1,776,312	-	-	17,859,118
Tatimi i shtyer detyrim	-	-	-	-	213,306	213,306
Akrualet dhe detyrimet e tjera	1,594,771	-	-	-	57,338	1,652,109
Huazimet	-	-	4,085,314	-	-	4,085,314
Gjithsej detyrimet	189,484,422	16,426,179	90,578,046	78,202,496	473,035	375,164,178
Pozicioni neto	(102,348,135)	(9,436,052)	(23,495,485)	88,611,269	82,019,973	35,351,570
		(111,784,187)				
Pozicioni kumulativ neto	(102,348,135)	7)	(135,279,672)	(46,668,403)	35,351,570	-

Raportet e MRL-së janë gjeneruar për valutën euro dhe për pasqyrën e përgjithshme të gjendjes financiare. Janë përcaktuar limitet maksimale të rrjedhës së parasë së gatshme, të cilat menaxhohen dhe monitorohen në baza ditore.

Pasuritë dhe detyrimet paraqiten në maturimin e tyre të mbetur në tabelën e mësipërme. Hendeqet e likuiditetit komultaiv janë negative për shkak të përqendrimit të lartë të depozitave (llogarive rrjedhëse). Megjithatë, rezultatet e stres testit tregojnë situata të ndryshme, pasi Banka përdor të dhënat historike dhe statistikën në menaxhimin e rrezikut të likuiditetit në ndryshimet e spreadit, gjë që gjithashtu rezulton në hendeq pozitive të likuiditetit deri në një vit

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(c) Rreziku i likuditetit (vazhdim)**

Më 31 dhjetor 2017 pasuritë, detyrimet dhe kapitali aksionar i Bankës kanë maturitet të mbetur si në vazhdim:

	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	Gjithsej
Pasuria						
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	36,515,212	-	-	-	-	36,515,212
Llogaritë në banka	357,912	-	1,016,131	-	-	1,374,043
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	-	2,164,396	29,477,358	21,501,147	2,317,357	55,460,258
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	1,871,765	-	-	-	-	1,871,765
Kreditë për bankat	-	2,005,600	25,031,485	3,500,805	-	30,537,890
Kreditë për klientët	18,527,941	10,818,858	104,046,730	64,271,889	14,416,460	212,081,878
Pasuritë tjera	3,898,716	1,457,794	-	-	-	5,356,510
Gjithsej pasuria	61,171,546	16,446,648	159,571,704	89,273,841	16,733,817	343,197,556
Detyrimet						
Depozitat e klientëve	151,111,137	17,382,563	74,993,840	58,083,523	107,004	301,678,067
Detyrimet ndaj bankave	20,009	-	-	-	-	20,009
Tatimi i shtyer detyrim	-	-	-	-	331,124	331,124
Akrualet dhe detyrimet e tjera	2,552,934	-	-	-	-	2,552,934
Huazimet	-	-	911,343	4,995,000	-	5,906,343
Gjithsej detyrimet	153,684,080	17,382,563	75,905,183	63,078,523	438,128	310,488,477
Pozicioni neto	(92,512,534)	(935,915)	83,666,521	26,195,318	16,295,689	32,709,079
Pozicioni kumulativ neto	(92,512,534)	(93,448,449)	(9,781,928)	16,413,390	32,709,079	-

Banka Kombetare Tregtare Kosovë Sh.a**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(d) Rreziku i tregut****1) Rreziku i valutave të huaja**

Rreziku i valutave të huaja është rreziku që vlera e instrumenteve financiare do të ndryshojë për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit të valutave të huaja. Banka e menaxhon këtë rrezik duke vendosur dhe monitoruar limitet mbi pozicionet e hapura dhe gjithashtu duke siguruar që këto pozicione të mbeten në përputhje me udhëzimet e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës dhe marrëveshjet e brendshme operative të Bankës. Banka ka procedurë për kontrollin e pavarur të pozicioneve të hapura në valutat e huaja. Grupi i Thesarit dhe Institucioneve Financiare menaxhon pozicionet e valutave të huaja dhe balancon përhapjen e valutave të Bankës në mënyrë të vazhdueshme.

Tabelat vijuese paraqesin vlerën përkatëse të pasurive, detyrimeve dhe kapitalit aksionar sipas valutave më 31 dhjetor 2018 dhe 2017:

2018	EUR	ALL	USD	GBP	CHF	Të tjera	Gjithsej
Pasuria							
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qendrore	45,302,024	142	590,690	382,206	7,044,689	-	53,319,751
Llogaritë në banka	15,741,288	-	2,056,060	184,292	289,929	-	18,271,569
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	66,099,072	-	2,319,961	6,333	28,043	-	68,453,409
Letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim	3,495,545	-	4,858,924	-	-	-	8,354,469
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	9,190,632	72,316	740,490	1,213,169	(575,511)	-	10,641,096
Kreditë për klientët	246,540,078	-	830,179	-	-	-	247,370,257
Pasuritë tjera	4,098,263	6,934	-	-	-	-	4,105,197
Gjithsej pasuria	390,466,902	79,392	11,396,304	1,786,000	6,787,150	-	410,515,748
Detyrimet							
Depozitat e klientëve	331,500,948	580	11,354,563	1,785,690	6,712,550	-	351,354,331
Detyrimet ndaj bankave	17,859,118	-	-	-	-	-	17,859,118
Tatimi i shtyer detyrim	213,306	-	-	-	-	-	213,306
Akrualet dhe detyrimet e tjera	1,486,853	78,813	22,895	10,457	53,091	-	1,652,109
Huamarrjet	4,085,314	-	-	-	-	-	4,085,314
Gjithsej detyrimet	355,145,539	79,393	11,377,458	1,796,147	6,765,641	-	375,164,178
Pozicioni neto	35,321,363	(1)	18,846	(10,147)	21,509	-	35,351,570
Pozicioni neto (hendeku)	35,321,363	35,321,362	35,340,208	35,330,061	35,351,570	35,351,570	-

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.
Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)
(d) Rreziku i tregut (vazhdim)
1) Rreziku i valutave të huaja (vazhdim)

2017	EUR	ALL	USD	GBP	CHF	Të tjera	Gjithsej
Pasuria							
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	34,210,192	132	412,046	321,320	1,562,639	8,883	36,515,212
Llogaritë në banka	1,153,645	-	3,663	34,906	161,590	20,239	1,374,043
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	55,460,258	-	-	-	-	-	55,460,258
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	(5,387,090)	40,082	4,023,508	1,268,794	1,955,593	(29,122)	1,871,765
Kreditë dhe avanset për bankat	30,537,890	-	-	-	-	-	30,537,890
Kreditë për klientët	210,382,177	-	1,699,701	-	-	-	212,081,878
Pasuritë tjera	5,294,875	6,437	38,394	6,267	10,537	-	5,356,510
Gjithsej	331,651,947	46,651	6,177,312	1,631,287	3,690,359	-	343,197,556
Detyrimet							
Depozitat e klientëve	290,251,381	283	6,105,410	1,631,288	3,689,705	-	301,678,067
Detyrimet ndaj bankave	20,009	-	-	-	-	-	20,009
Tatimi i shtyer detyrim	331,124	-	-	-	-	-	331,124
Akrualët dhe detyrimet e tjera	2,433,661	46,318	72,353	-	602	-	2,552,934
Huazimet	5,906,343	-	-	-	-	-	5,906,343
Gjithsej detyrimet	298,942,518	46,601	6,177,763	1,631,288	3,690,307	-	310,488,477
Pozicioni neto	32,709,429	50	(451)	(1)	52	-	32,709,079
Pozicioni neto (hendeku)	32,709,429	32,709,479	32,709,028	32,709,027	32,709,079	32,709,079	-

Tabela e mëposhtme tregon ndjeshmërinë e Bankës për rrezikun e valutave të huaja. Analiza e ndjeshmërisë përfshin vetëm zërat valutorë të shprehur në valutë të huaj në fund të vitit, duke bërë kështu rregullimin e vlerës së tyre kur kursi i këmbimit të valutave të huaja ndryshon me 1% dhe /ose 5%. Shuma e kundërt poshtë shënon një ulje të fitimit ose humbjes që shfaqet në rast se Euro rrit vlerën e saj në krahasim me valutat e huaja me 1% dhe /ose 5%. Kur vlera e Euro në krahasim me valutat e huaja zvogëlohet për 1% dhe / ose 5%, efekti në fitim ose humbje është i barabartë, por me indeks të kundërt siç tregohet në tabelën e mëposhtme:

në Euro	Ndryshimi në 2018	Ndryshimi në 2017	Fitimi ose humbja 2018	Fitimi ose humbja 2017
ALL	5%	5%	-	3
USD	5%	5%	942	(23)
GBP	1%	1%	(101)	-
CHF	5%	5%	1,075	3
Të tjera	5%	5%	-	-

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(d) Rreziku i tregut (vazhdim)****2) Rreziku i normave të interesit**

Rreziku i normave të interesit është rreziku që vlera e instrumenteve financiare do të ndryshoj për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut. Departamenti i thesarit në Degën Qendrore menaxhon rrezikun e normës së interesit nëpërmjet monitorimit të kushteve të tregut dhe duke marrë vendime të nevojshme të caktimit të çmimeve të reja apo ndryshime në aprovime me miratimin e Komitetit të pasurive dhe detyrimeve në Degën Qendrore. Analiza e ndjeshmërisë është përcaktuar në bazë të ekspozimit ndaj normave të interesit për pasuritë dhe detyrimet financiare duke supozuar se shumat e tyre të papaguara në datën e raportimit ishin të papaguara për tërë vitin.

Normat mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2018 janë si në vijim::

	USD	Euro
Pasuritë		
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qendrore	-	-
Kreditë dhe avanset për bankat	-	-
Kreditë për klientët	5.00%	6.13%
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	-	2.04%

Detyrimet

Depozitat e klientëve dhe detyrimet ndaj bankave	1.82%	1.79%
--	-------	-------

Normat mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2017 janë si në vijim:

	USD	Euro
Pasuritë		
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qendrore	-	-
Kreditë dhe avanset për bankat	-	1.23%
Kreditë për klientët	-	6.56%
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	-	1.35%

Detyrimet

Depozitat e klientëve dhe detyrimet ndaj bankave	0.23%	1.58%
--	-------	-------

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës për një rritje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të kurbave të normave si dhe një pasqyrë qëndrueshme e pozicionit financiar) është si në vijim:

2018	Skenarët deri në 1 vit		Skenarët mbi 1 vit	
	100 bp	100 bp	100 bp	100 bp
	Zvogëlim	Rritje	Rritje	Zvogëlim
Efekti i fitimit (humbjes) së vlerësuar	(1,418,713)	1,418,713	1,749,831	(1,749,831)

2017	Skenarët deri në 1 vit		Skenarët mbi 1 vit	
	100 bp	100 bp	100 bp	100 bp
	Zvogëlim	Rritje	Rritje	Zvogëlim
Efekti i fitimit (humbjes) së vlerësuar	(13,784)	13,784	375,214	(375,214)

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(d) Rreziku i tregut (vazhdim)****2) Rreziku i normave të interesit (vazhdim)**

Datat e vendosjes së çmimeve të reja të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 janë si në vijim:

2018	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	Gjithsej
Pasuritë						
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	53,319,751	-	-	-	-	53,319,751
Llogaritë në banka	14,220,989	3,035,751	-	1,014,830	-	18,271,569
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	-	492,085	22,603,176	37,411,005	7,947,143	68,453,409
Letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim	-	-	3,495,545	2,409,694	2,449,230	8,354,469
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	10,641,096	-	-	-	-	10,641,096
Kreditë dhe avanset për bankat	-	-	-	-	-	-
Kreditë për klientët	4,851,576	3,464,214	40,983,840	125,973,991	72,096,635	247,370,257
Gjithsej	83,033,412	6,992,050	67,082,561	166,809,520	82,493,008	406,410,551
Detyrimet						
Depozitat e klientëve dhe detyrimet ndaj bankave	187,889,652	16,426,179	90,578,141	74,117,087	202,391	369,213,449
Huamarrjet	-	-	4,085,313.52	-	-	4,085,314
Gjithsej	187,889,652	16,426,179	94,663,455	74,117,087	202,391	373,298,763
2017	Up to 1 month	1-3 months	3-12 months	1-5 years	Over 5 years	Total
Pasuritë						
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	36,515,212	-	-	-	-	36,515,212
Llogaritë në banka	364,793	-	1,009,250	-	-	1,374,043
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	-	2,164,396	29,477,358	21,501,147	2,317,357	55,460,258
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	1,871,765	-	-	-	-	1,871,765
Kreditë dhe avanset për bankat	-	2,005,600	25,031,485	3,500,805	-	30,537,890
Kreditë për klientët	28,821,344	10,820,329	104,047,596	64,271,888	4,120,721	212,081,878
Gjithsej	14,990,325	159,565,689	89,273,840	6,438,078	14,990,325	159,565,689
Detyrimet						
Depozitat e klientëve dhe detyrimet ndaj bankave	151,131,146	17,382,563	74,993,840	58,083,523	107,004	301,698,076
Huamarrjet	-	-	5,906,343	-	-	5,906,343
Gjithsej	151,131,146	17,382,563	80,900,183	58,083,523	107,004	307,604,419

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(e) Rreziqet operationale

Rreziku operacional është rreziku i humbjes direkte dhe indirekte si rezultat i një sërë shkaqesh të lidhura me operationet e Bankës, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën, si dhe nga faktorë të jashtëm përveç rreziqeve të kredisë, tregut dhe të likuiditetit, siç janë ato që rrjedhin nga kërkesat ligjore dhe rregullatore dhe standardet e sjelljes organizative të pranuar në përgjithësi. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operationet e Bankës. Qëllimi i Bankës është të menaxhojë rrezikun operacional si dhe të balancojë shmangien e humbjeve financiare dhe dëmtimin e reputacionit të saj me kosto të përgjithshme efektive dhe të shmang procedurat e kontrollit të cilat kufizojnë iniciativën dhe kreativitetin. Zbatimi i kontrolleve për të adresuar rrezikun operacional mbështetet nga zhvillimi i standardeve të përgjithshme për menaxhimin e rrezikut operacional dhe të zbatuara në bashkëpunim me Zyrën Qëndrore.

Objektiv i bankës është që të menaxhojë rrezikun operacional ashtu që të balancojë shmangien e humbjeve financiare dhe dëmtimit të reputacionit të bankës me efektivitet të përgjithshëm të koston si dhe të shmang procedurat e kontrollës që kufizojnë iniciativën dhe kreativitetin.

Zbatimi i kontrolleve për të adresuar rrezikun operacional mbështetet nga standarde të përgjithshme për menaxhimin e rrezikut operacional në fushat e mëposhtme:

- kërkesat për ndarjen e përshtatshme të detyrave, duke përfshirë edhe autorizimin e pavarur të transaksioneve
- kërkesat për barazimin dhe monitorimin e transaksioneve
- përputhja me kërkesat rregullative dhe ligjore
- dokumentimi i kontrolleve dhe procedurave
- kërkesat për vlerësimin periodik të rrezikut operacional dhe përshtatshmërisë së kontrolleve dhe procedurave për administrimin e rreziqeve të identifikuar
- kërkesat për raportimin e humbjeve operationale dhe propozimet e veprimeve përmirësuese
- zhvillimin e planeve kontingjente
- trajnimi dhe zhvillimi profesional
- standardet etike dhe të biznesit
- zvogëlimi i rrezikut, duke përfshirë dhe sigurimin ku ai është efektiv.

Përputhshmëria me standardet e brendshme mbështetet nga një program kontrollesh periodike të ndërmarra nga auditimi i brendshëm. Rezultatet e auditimit të brendshëm diskutohen me menaxhmentin e njësisë ose degës përkatëse, një përmbledhje i dërgohet komitetit të auditimit dhe menaxhmentit të lartë të Bankës.

(f) Menaxhimi i kapitalit

Politika e Bankës është që të mbajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të ruajë besimin e investitorëve, kreditorëve dhe tregut dhe të mbështesë zhvillimin e ardhshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit në kthimin aksionar është gjithashtu i njohur dhe Banka njih nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve më të larta që mund të jenë të mundshme me një raport më të lartë të borxhit kundrejt kapitalit dhe përparësive dhe sigurisë së ofruar nga një pozicion i shëndoshë i kapitalit. Nuk ka pasur ndryshime të rëndësishme në menaxhimin e kapitalit të Bankës gjatë periudhës.

Kapitali rregullator

Banka monitoron adekuatshmërinë e kapitalit të saj duke përdorur, në mesin e masave të tjera, rregullat dhe normat e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK"), i cili përfundimisht përcakton kapitalin ligjor të kërkuar për të mbështetur biznesin e tij.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**(f) Menaxhimi i kapitalit (vazhdim)***Adekuatshmëria e kapitalit*

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit është proporcioni i kapitalit rregullator me asetet e peshuara me rrezik dhe zërat bilancor, si dhe jashtë bilancor për rrezikun kreditor dhe rreziqe të tjera, kërkesat për capital për riskun e tregut dhe opercional.

Treguesi minimal i raportit të kapitalit kundër ekspozimeve të pershuara me rrezik i kërkuar nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës është 12%. Treguesi minimal i raportit të kapitalit të klasit të parë është 8% dhe minimumi i treguesit të raportit të kapitalit sipas Rregullatorit është 12%.

Në Dhjetor 2018, BKT ka raportuar treguesit si në vijim:

- Treguesi i kapitalit të klasit të parë 12.04%
- Total treguesi i kapitalit 12.33%

Asetet e peshuara me rrezik (MPRr)

Çdo klasë e ekspozimit ka kërkesat e saj specifike për të vlerësuar rrezikun e peshuar dhe ekspozimet e peshuara të rrezikut përkatës. Për rrezikun e kredisë dhe rreziqet tjera zbatohet Qasja e Standartizuar. Kërkesa për kapitalin e rrezikut operacional llogaritet në bazë të Qasjes së Treguesit Bazë.

6. Paraaja dhe llogaritë me Bankën Qendrore

Paraaja dhe llogaritë me Bankën Qendrore më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 janë paraqitur në vijim:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Paraaja në dorë	22,031,155	14,367,798
Llogaritë me BQK-në	31,288,596	22,147,414
	53,319,751	36,515,212

Llogaritë me BQK-në përfshijnë rezervën minimale të detyrueshme ligjore prej 10% të depozitave të klientëve në Kosovë.

Paraaja dhe ekuivalentët e parasë më të përfshirë në pasqyrën e rrjedhës së keshit me 31 Dhjetor 2018 dhe 2017 janë paraqitur në vijim:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Paraaja në dorë dhe llogaritë me Bankën Qendrore	53,319,751	36,515,212
Rezervat e detyrueshme	(24,522,489)	(21,821,593)
Llogaritë në banka	17,218,329	357,912
	46,015,591	15,051,531

Llogaritë me bankat në 31 Dhjetor 2018 dhe 2017 përfshijnë llogaritë rrjedhëse me bankat vendore dhe të jashtme

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

7. Plasmanet dhe balancat me bankat

Plasmanet dhe balancat me bankat sipas 31 Dhjetorit 2018 dhe 31 Dhjetorit 2017 përbëhen si mëposhte:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Plasmanet	5,965,066	1,000,000
Llogaritë rrjedhëse	12,260,995	364,793
Interesi akrual	51,981	9,250
Provizionet	(6,473)	-
	18,271,569	1,374,043

Plasmanet afatshkurta ne banks me mauritet deri ne 1 vit jane ne shumen 1,053,240 Euro as of 31 Dhjetor 2018 (31 Dhjetor 2017: Euro 1,016,131)

8. Investimet në letrat me vlerë

Investimet në letrat me vlerë sipas 31 Dhjetorit 2018 dhe 31 Dhjetorit 2017 janë prezentuar si mëposhtë:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Bonot e thesarit të matura VDATGJ (2017: Bono thesari në dispozicion për shitje)	12,703,090	15,981,320
Bondet e thesarit dhe Eurobondet të matura sipas VDATGJ (2017: Letra me vlerë ne dispozicion për shitje)	55,750,319	39,478,938
Bondet korporative të matura sipas kostos së amortizuar	8,354,469	-
Gjithsej	76,807,878	55,460,258

a) Investimet në letrat me vlerë – matur sipas VDATGJ (Bono thesari në dispozicion për shitje)

Bonot e thesarit sipas maturitetit original më 31 Dhjetor 2018 dhe 31 Dhjetor 2017 janë prezentuar si mëposhtë:

31 Dhjetor 2018					
	Vlera nominale	Shuma e mbajtur	Interesi Akrual	Provizionimi	Vlera në libër
6 muaj	9,000,000	8,975,951	10,967	(6,508)	8,980,410
12 muaj	3,750,000	3,713,347	14,842	(5,509)	3,722,680
	12,750,000	12,689,298	25,809	(12,017)	12,703,090

31 Dhjetor 2017					
	Vlera nominale	Shuma e mbajtur	Interesi Akrual	Provizionimi	Vlera në libër
6 muaj	250,000	249,782	98	-	249,880
12 muaj	15,760,000	15,715,830	15,610	-	15,731,440
	16,010,000	15,965,612	15,708	-	15,981,320

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

b) Investimet në letrat me vlerë – matur sipas VDATGJ (Letra me vlerë ne dispozicion per shitje)

Bondet e thesarit dhe Eurobondet me 31 Dhjetor 2018 përbëhen si mëposhtë:

Lloji	Vlera e blerjes	Diskonti i pa amortizuar	Interesi Akruar	Vlera e tregut e fituar (humbja)	Provizionimi	Vlera në libër
Letra me vlerë të thesarit në Euro	52,540,000	(782,774)	197,708	(308,232)	(125,224)	51,521,478
Eurobondet R. e Maqedonisë						
Në valuten Euro	2,000,000	(47,446)	52,438	(2,554)	(1,601)	2,000,837
Bondet në valuten Euro	2,183,406	29,123	14,201	1,424	(150)	2,228,004
	56,723,406	(801,097)	264,347	(309,362)	(126,975)	55,750,319

Letrat me vlerë ne dispozicion per shitje më 31 Dhjetor 2017 përbëhen si mëposhtë:

Lloji	Vlera e blerjes	Diskonti I pa amortizuar	Interesi Akruar	Vlera e tregut e fituar (humbja)	Provizionimi	Vlera në libër
Në valuten Euro	39,470,000	(91,889)	140,031	(39,204)	-	39,478,938
	39,470,000	(91,889)	140,031	(39,204)	-	39,478,938

c) Investimet në letra me vlerë – matur sipas koston se amorizimit

Investimet në letra me vlerë – matur sipas koston se amorizimit më 31 Dhjetor 2018 përbëhen si mëposhtë:

Lloji	Vlera e blerjes	Diskonti i pa amortizuar	Interesi Akruar	Provizionimi	Vlera në libër
Bondet në valuten Euro	3,500,000	(66,012)	66,452	(4,895)	3,495,545
Bondet në valuten USD	5,240,175	(429,055)	63,736	(15,932)	4,858,924
	8,740,175	(495,067)	130,188	(20,827)	8,354,469

9. Kreditë**9.1 Kreditë dhe paradhëniet te bankat**

Kreditë dhe paradhëniet për bankat janë shitur gjatë vitit 2018 dhe nuk ka portfolio në fund të vitit.

Kreditë dhe paradhëniet për bankat në vitin 2017 përbëheshin nga kreditë e shpërndara në bankat e huaja siç janë prezentuar në tabelën e mëposhtme:

	31 Dhjetor 2017
TURKIYE IS BANKASI	3,500,000
TURK EXIMBANK	3,500,000
TURKIYE GARANTI BANKASI AS	3,500,000
AKBANK TAS	2,000,000
ING BANK AS	3,000,000
YAPI VE KREDI BANKASI AS	3,500,000
TURKIYE VAKIFLAR BANKASI TAO	3,500,000
TURKIYE GARANTI BANKASI AS	8,000,000
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet te bankat	30,500,000
Interesi akrual	37,890
	30,537,890

9.2 Kreditë për klientët, neto

Kreditë ndaj klientëve përbëhen si në vijim:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Kreditë për klientët	254,818,596	216,314,595
Interesi i përlogaritur	1,322,400	1,111,635
Minus lejimet për provizionimin e kredive	(8,408,771)	(5,022,580)
Minus të ardhurat e shtyra nga komisionet	(361,968)	(321,772)
	247,370,257	212,081,878

Lëvizjet në lejimet për provizionimin e kredive:

	2018	2017
Më 31 Dhjetor	5,022,580	6,568,411
Impakti i adoptimit të SNRF 9 sipas 1 Janarit 2018	1,564,297	-
Më 1 Januar	6,586,877	6,568,411
Shpenzimi i provizioneve neto për vitin	2,146,664	365,552
Shlyerjet për vitin	(324,770)	(1,911,383)
Në fund të vitit	8,408,771	5,022,580

Gjatë vitit, në bazë të vendimit të Bordit të Drejtorëve, Banka ka shlyer kreditë në shumën totale prej 781,513 euro, prej të cilave kredi të provizionuara në shumën 324,770 Euro (2017: Euro 1,911,383)

Ndarja e portofolit të kredive është si vijon:

	2018	2017
Konsumuese (individët)	37%	37%
Ndërmarrjet private	63%	63%

Të gjitha kreditë janë në Euro dhe kanë norma të interesit që variojnë nga 0.5% në 22.0 %. Banka ka dhënë disa kredi me norma të interesit në kufirin minimal të cekur më sipër, të cilat janë më të ulëta se normat që janë të ofruara në përgjithësi nga Banka, dhe janë të mbuluara me kolateral në para të gatshme.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

9.3 Kreditë për klientët, neto (vazhdim)

Klasifikimi i kredive të dhëna për ndërmarrjet private sipas industrive është si vijon:

	31 Dhjetor 2018		31 Dhjetor 2017	
	Euro	%	Euro	%
Tregtia me shumicë	54,466,879	33.87%	39,782,804	29.03%
Ndërtimtari	31,556,064	19.62%	22,386,461	16.33%
Tregtia me pakicë	28,660,799	17.82%	30,398,142	22.18%
Miniera dhe gurthyes	6,778,634	4.21%	7,570,212	5.52%
Hotele dhe Restorante	6,017,340	3.74%	4,644,944	3.39%
Bujqësia, gjuetia dhe pylltaria	4,968,584	3.09%	4,134,526	3.02%
Transporti, magazinimi dhe komunikacioni	4,585,361	2.85%	4,680,817	3.42%
Aktivitetet sATGJale, personale dhe të komunitetit	4,073,306	2.53%	5,094,283	3.72%
Prodhimi i drurit dhe produkteve të drurit	3,400,714	2.11%	1,094,553	0.80%
Prodhimi i produkteve të tjera jometalike	3,396,536	2.11%	4,142,519	3.02%
Shëndetësi dhe punë sATGJale	1,949,958	1.21%	2,242,972	1.64%
Prodhim i metaleve bazë dhe produkte metalike	1,944,390	1.21%	2,946,566	2.15%
Edukim	1,822,515	1.13%	2,501,225	1.83%
Prodhim i ushqimit, pijeve dhe duhanit	1,500,294	0.93%	1,607,043	1.17%
Ndërmjetësim financiar	1,492,920	0.93%	346,191	0.25%
Prodhimi i gomës dhe produkteve plastike	1,391,791	0.87%	117,427	0.09%
Prodhimi i paisjeve shtëpiake	792,370	0.49%	687,607	0.50%
Nevojat personale	761,010	0.47%	505,454	0.37%
Energjia elektrike, gazi dhe furnizimi me ujë	315,789	0.20%	626,855	0.46%
Prodhimi i tekstilit dhe produkteve të tekstilit	277,300	0.17%	644,991	0.47%
Pasuritë e patundshme dhe aktivitetet e qerasë	171,101	0.11%	303,191	0.22%
Administrata publike dhe mbrojtja	140,045	0.09%	217,277	0.16%
Prodhimi i pajisjeve elektrike dhe optike	122,249	0.08%	138,246	0.10%
Prodhimi i makinerive dhe paisjeve	100,706	0.06%	42,039	0.03%
Ekonomitë familjare private	78,688	0.05%	84,930	0.06%
Prodhim i letrës	57,143	0.04%	89,479	0.07%
Prodhimi i lekurës dhe produkteve të lëkurës	5,874	0.00%	20,809	0.02%
Organizatrat Extra Territoriale. dhe trupat	-	0.00%	-	0.00%
Prodhimi i produkteve kimikale	-	0.00%	-	0.00%
	160,828,360	100.00%	137,051,563	100.00%

Klasifikimi i kredive konsumuese sipas llojit është si vijon:

	31 Dhjetor 2018		31 Dhjetor 2017	
	Euro	%	Euro	%
Kredi personale	53,680,014	56.32%	42,875,571	53.34%
Blerjet shtëpiake	29,952,868	31.43%	27,858,469	34.66%
Mbitërheqje dhe kartelë krediti	4,593,500	4.82%	3,456,378	4.30%
Kredi të siguruara me para	3,580,048	3.76%	3,175,829	3.95%
Investime në shtëpi	1,684,516	1.77%	1,725,043	2.15%
Kredi për vetura	1,436,610	1.51%	804,190	1.00%
Kredi për market	344,394	0.36%	404,036	0.50%
Ndërtimi i shtëpive	40,425	0.04%	74,772	0.09%
Edukim	261	0.00%	379	0.00%
	95,312,636	100.00%	80,374,667	100.00%

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

10. Prona dhe pajisjet

Prona dhe pajisjet më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 përbëhen si në vijim:

	Përmirësimet në objektet me qira	Makineri dhe pajisje	Komjuterë dhe pajisje elektronike	Mobilje për zyre	Gjithsej
Kosto					
Më 1 janar 2017	3,042,592	1,335,249	4,122,204	544,736	9,044,781
Shtesat gjatë vitit	66,486	-	568,813	40,862	676,161
Heqjet nga përdorimi	(67,721)	-	(269)	-	(67,990)
Më 31 dhjetor 2017	3,041,357	1,335,249	4,690,748	585,598	9,652,952
Më 1 janar 2018	3,041,357	1,335,249	4,690,748	585,598	9,652,952
Shtesat gjatë vitit	10,103	96,280	286,881	28,053	421,317
Heqjet nga përdorimi	-	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2018	3,051,460	1,431,529	4,977,629	613,651	10,074,269
Më 1 janar 2017	(1,855,222)	(1,165,151)	(3,528,470)	(515,533)	(7,064,376)
Zhvlerësimi i vitit	(298,097)	(26,051)	(286,820)	(63,946)	(674,914)
Heqjet nga përdorimi	58,692	-	281	-	58,973
Më 31 dhjetor 2017	(2,094,627)	(1,191,202)	(3,815,009)	(579,479)	(7,680,317)
Më 1 janar 2018	(2,094,627)	(1,191,202)	(3,815,009)	(579,479)	(7,680,317)
Zhvlerësimi i vitit	(264,152)	(21,029)	(305,505)	(34,172)	(624,858)
Heqjet nga përdorimi	-	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2018	(2,358,779)	(1,212,231)	(4,120,514)	(613,651)	(8,305,175)
Vlera neto					
Më 1 janar 2017	1,187,370	170,098	593,734	29,203	1,980,405
Më 31 dhjetor 2017	946,730	144,047	875,739	6,119	1,972,635
Më 31 dhjetor 2018	692,681	219,298	857,115	-	1,769,094

Gjatë vitit 2018 Banka nuk ka shitur asnjë aset. Gjatë vitit 2017 banka ka shitur veturat me vlerën neto te mbetur prej 9,017 euro dhe ka fituar shumën prej 150 euro e cila është përfshirë tek të hyrat tjera (Shpalosja 21).

Sipas 31 dhjetorit 2018 dhe 2017 nuk ka pasur prona dhe pajisje të lëna peng.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

11. Pasuritë e paprekshme

	Licences
Kosto	
Më 1 Janar 2017	244,337
Shtesat	22,491
Heqjet nga përdorimi	-
Më 31 Dhjetor 2017	266,828
Më 1 Janar 2018	266,828
Shtesat	3,750
Heqjet nga përdorimi	-
Më 31 Dhjetor 2018	270,578
Amortizimi i akumuluar	
Më 1 Janar 2017	(194,516)
Shtesat	(36,756)
Heqjet nga përdorimi	-
Më 31 Dhjetor 2017	(231,272)
Më 1 Janar 2018	(231,272)
Shtesat	(16,892)
Heqjet nga përdorimi	-
Më 31 Dhjetor 2018	(248,164)
Vlera neto	
Më 1 Janar 2017	49,821
Më 31 Dhjetor 2017	35,556
Më 31 Dhjetor 2018	22,414

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

12. Pasuritë tjera

Pasuritë tjera më 31 Dhjetor 2018 dhe 2017 janë si vijon:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Transaksionet me kartela	2,177,233	3,272,012
Kolateralet e poseduara nga Banka	1,358,010	1,189,448
Shpenzimet e parapaguara	150,562	162,222
Stoku	20,926	6,486
Diferencat në paratë e gatshme	324,745	316,669
Avanset ndaj furnitorëve	61,674	24,016
Pasuritë e tjera	284,214	257,455
Provizionet	(633,070)	-
	3,744,294	5,228,308

Lëvizjet në kolateralin e riposeduar dhe lejimet për provizionet paraqiten si më poshtë:

Kolaterali I riposeduar**Kostoja e vleres së drejtë**

Më 1 Janar 2017	916,157
Shtesat	273,291
Më 31 Dhjetor 2017	1,189,448
Më 1 Janar 2018	1,189,448
Shtesat	168,562
Më 31 Dhjetor 2018	1,358,010

13. Depozitat e klientëve

Depozitat e klientëve me 31 Dhjetor 2018 dhe 2017 përbëhen si në vijim:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Llogaritë rrjedhëse:		
Individuale	106,614,542	91,961,776
Ndërmarrjet private	49,558,730	41,868,100
Ndërmarrjet në pronësi shtetërore	7,036,651	6,613,344
	163,209,923	140,443,220
Shtuar: Maturiteti aktual i kontratave afatëgjata	109,739,521	103,044,320
Gjithsej depozitat afatshkurta të klientëve	272,949,444	243,487,540
Depozitat me afat:		
Individuale	144,439,494	115,264,194
Ndërmarrjet private	27,575,425	26,106,201
Ndërmarrjet në pronësi shtetërore	16,129,489	19,864,452
	188,144,408	161,234,847
Zbritur: Maturiteti aktual i kontratave afatëgjata	(109,739,521)	(103,044,320)
Gjithsej depozitat afatgjata të klientëve	78,404,887	58,190,527
	351,354,331	301,678,067

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

13. Depozitat e klientëve (vazhdim)

Llogaritë rrjedhëse dhe depozitat mund të analizohen si më poshtë:

	31 Dhjetor 2018			31 Dhjetor 2017		
	Valuta vendore	Valutat e huaja	Gjithsej	Valuta vendore	Valutat e huaja	Gjithsej
Llogaritë rrjedhëse	151,891,474	11,318,449	163,209,923	131,474,098	8,969,122	140,443,220
Depozitat me afat	184,999,468	3,144,940	188,144,408	158,777,283	2,457,564	161,234,847
Një muaj	375,825	3,550	379,375	609,902	2,136	612,038
Tre muaj	1,148,493	7,099	1,155,592	1,324,013	14,403	1,338,416
Gjashtë muaj	4,364,811	809,695	5,174,506	3,468,072	788,385	4,256,457
Dymbëdhjetëmuaj	77,612,043	1,856,365	79,468,408	60,748,424	1,409,027	62,157,451
Dy dhe mbi dy vite	101,498,296	468,231	101,966,527	92,626,872	243,613	92,870,485
Gjithsej depozitat	336,890,942	14,463,389	351,354,331	290,251,381	11,426,686	301,678,067

Pesë depozitat më të mëdha të Bankës më 31 Dhjetor 2018 përbëjnë përafërsisht 10% (2017: 14%) të totalit të depozitave.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

14. Detyrimet ndaj bankave dhe institucioneve financiare

Detyrimet ndaj bankave sipas 31 Dhjetorit 2018 dhe 31 Dhjetorit 2017 përbëhen si më poshtë:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Depozitat nga bankat	14,252,893	-
Letrat me vlerë të shitura sipas REPO marrëveshjes	2,481,460	-
Llogaritë rrjedhëse te bankave rezidente	1,124,765	20,009
	17,859,118	20,009

15. Akrualet dhe detyrimet tjera

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Llogaritë e pagueshme	1,460,650	2,371,774
Shpenzimet akruale	174,656	174,103
Depozitat e garancive të pranuar	6,656	7,057
Detyrimet tjera	10,147	-
	1,652,109	2,552,934

Më 31 dhjetor 2017 bilanci i llogarive të pagueshme përfshin: llogari nën-degë për shlyerjen e kartave, tatime të pagueshme si mbajtja e tatimit për interesa, paga etj; bonuse të pagueshme të menaxhimit, shpenzime të tjera të pagueshme.

“Depozitat e garancive të pranuar” përfaqësojnë garancitë e pranuar nga furnizuesit bazuar në kontratat me ta.

16. Huamarrjet

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Maturiteti aktual i kontratave afatgjata	1,820,000	1,820,000
Maturiteti jo - aktual i kontratave afatgjata	2,265,000	4,085,000
Gjithsej kontrata afatgjata	4,085,000	5,905,000
Interesi akrual	314	1,343
	4,085,314	5,906,343

1. Një kredi nga Fondi Evropian për Evropën Juglindore S.A ("EFSE") në vlerë prej 5,000,000 euro, u disbursua më 20 Dhjetor 2013. Marzha e aplikueshme për kredinë është 3% në vit. Kredia do të paguhet në këste gjashtëmujore të njëpasnjëshme duke filluar nga 30 dhjetori 2015 deri më 30 Dhjetor 2020.

2. Një kredi nga Fondi Evropian për Evropën Juglindore S.A ("EFSE") në vlerë prej 5,000,000 euro, u disbursua më 30 Qershor 2014. Marzha e aplikueshme për kredinë është 3% në vit. Kredia do të paguhet në këste gjashtëmujore të njëpasnjëshme duke filluar nga 30 qershor 2016 deri më 30 Qershor 2021.

Kreditë janë dhënë me qëllim që të disbursohen tek ndërmarrjet private mikro dhe të vogla dhe sipërmarrësit (NVM), që janë të regjistruar dhe / ose banorët në Kosovë për të financuar investimet kapitale dhe kërkesat e punës.

Më 31 Dhjetor 2018, Banka ka qenë në përputhshmëri me treguesit e këkruar nga EFSE, si treguesi për ekspozimet e mëdha dhe raporti i të hyrave dhe shpenzimeve.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

17. Kapitali aksionar

Më 31 dhjetor 2018 kapitali aksionar i autorizuar ishte EUR 17,000,000 (2017: EUR 17,000,000). Banka është shoqëri aksionare 100% e zotëruar nga Banka Kombëtare Tregtare SH.A në Shqipëri. Të gjitha aksionet e emetuara paguhen plotësisht. Mbajtësi i aksioneve të zakonshme ka të drejtë të marrë dividendë, nëse deklarohet. Të gjitha aksionet renditen në mënyrë të barabartë në lidhje me pasuritë e mbetura të Bankës.

Rezervat

Rezerva e vlerës së drejtë përfshin ndryshimin neto kumulativ në vlerën e drejtë të letrave me vlerë të borxhit të matur në VDATGJ (2017: asetet financiare të vlefshme për shitje) derisa asetet të çregjistrohen ose riklasifikohen. Kjo shumë rritet nga shuma e kompensimit për humbje.

Fitimet e mbajtura

Të ardhurat e mbajtura më 31 Dhjetor 2018, përfshijnë fitimet kumulative të pa shpërndara.

18. Të hyrat nga interesi

Të hyrat nga interesi përbëhen si në vijim:

	Për fund vitin 31 Dhjetor 2018	Për fund vitin 31 Dhjetor 2017
Kreditë për klientët	14,697,177	14,238,369
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria (Shënimi 25)	132,281	81,331
Letrat me vlerë	1,509,786	669,519
Llogaritë në banka	302,279	325,027
	16,641,523	15,314,246

19. Shpenzimet e interesit

	Për fund vitin 31 Dhjetor 2018	Për fund vitin 31 Dhjetor 2017
Depozitat e klientëve	2,696,150	2,534,740
Detyrimet ndaj bankave	43,144	29,486
Shpenzimet e interesit për huamarrjet	150,515	202,706
	2,889,809	2,766,932

20. Tarifatat dhe komisionet, neto

Të hyrat dhe shpenzimet e tarifave dhe komisioneve përbëhen si në vijim:

	Për fund vitin 31 Dhjetor 2018	Për fund vitin 31 Dhjetor 2017
<i>Të hyrat nga tarifatat dhe komisionet</i>		
Aktiviteti kreditues	584,692	527,597
Shërbimet e pagesave ndaj klientëve	2,308,447	2,144,934
Mirëmbajtja e llogarive të klientëve	382,812	358,508
Transaksionet në para me klientët	444,793	409,715
	3,720,744	3,440,754
<i>Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve</i>		
Transaksionet ndërbankare	(226,210)	(85,239)
	(226,210)	(85,239)
	3,494,534	3,355,515

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

21. Shpenzimet / të hyrat tjera, neto

	Për fund vitin 31 Dhjetor 2018	Për fund vitin 31 Dhjetor 2017
<i>Të hyrat tjera</i>		
Fitimi nga shitja e aseteve	-	150
Të hyrat nga pagesat e kredive të shlyera	367,608	141,947
Të tjera	58,749	13,819
	426,357	155,916
<i>Shpenzimet tjera</i>		
Shlyerjet e kredive ndaj konsumatoreve, neto	(456,743)	-
Vlera e hapur e aseteve fikse	-	(9,017)
Të tjera	-	(33)
	(456,743)	(9,050)
Shpenzimet / të hyrat tjera, neto	(30,385)	146,866

22. Shpenzimet e personelit

Shpenzimet e personelit përbëhen si në vijim:

	Për fund vitin 31 Dhjetor 2018	Për fund vitin 31 Dhjetor 2017
Pagat	3,658,310	3,564,670
Shpenzimet e sigurimit shëndetësor	173,771	160,500
Beneficionet e tjera te punonjesve	109,917	178,535
	3,941,998	3,903,705

23. Shpenzimet administrative

Shpenzimet administrative përbëhen si në vijim:

	Year ended 31 Dhjetor 2018	Year ended 31 Dhjetor 2017
Pagesat e qerasë	1,073,381	1,093,319
Shpenzimet e ndryshme të kredit/debit kartelave	1,175,370	854,739
Shpenzimet e telefonit, energjise elektrike dhe TI	480,259	476,397
Shërbime të tjera të jashtme	174,313	124,384
Shpenzimet e kliringut BQK	198,931	171,717
Shpenzimet e sigurimit te depozitave	489,711	373,708
Riparimet dhe mirëmbajtja	321,955	356,436
Shpenzimet e sigurimit	302,286	299,602
Taksa të tjera përveç tatimit mbi fitimin	327,624	399,604
Marketingu	263,434	220,911
Shpenzime të zyrës	91,648	83,227
Shpenzime të ndryshme	101,566	67,550
Shpenzime të përfaqësimit	77,593	61,173
Shpenzime të trajnimit	11,371	29,738
	5,089,442	4,612,505

Shpenzimet operacionale per kartat e Kreditit/ Debitit janë te lidhura me shpenzimet per lëshimin, mirëmbajtjen dhe shpenzimet operacionale për kartat e Kreditit/ Debitit

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

24. Provizionimi i aseteve financiare, përveç kredive për klientët.

Lëvizjet në lejetimet për provizionimet e aseteve financiare, përveç kredive:

	Investimet ne letra me vlerë	Kreditë ndaj bankave	Plasmanet ne banka	Pasurite të tjera	Gjithsej
Më 31 Dhjetor 2017	-	-	-	-	-
Impakti i adoptimit të SNRF 9 sipas 1 Janarit 2018	-	35,830	-	74,310	110,140
Balanca e rideklaruar sipas 1 Janarit 2018	-	35,830	-	74,310	110,140
Provizionet (lirimet) për vitin	159,819	(35,830)	6,473	558,760	689,222
Më 31 Dhjetor 2018	159,819	-	6,473	633,070	799,362

Banka Kombetare Tregtare Kosovë Sh.a**Shënime mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

25. Transaksionet e palëve të ndërlidhura

Në përputhje me SNK 24 "Shpalosjet mbi palët e lidhura", një palë e lidhur është çdo palë që ka aftësinë për të kontrolluar palën tjetër ose të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare dhe operative.

Banka është palë e ndërlidhur me aksionarët dhe bashkëpronarët, me drejtorët e saj dhe zyrtarët ekzekutiv. Aksioneri i vetëm i BKT-së është Calik Finansal Hizmetler, i cili është në pronësi të Çalik Holding në 100% më 31 dhjetor 2015. Palë kryesore që ka funksionin e kontrollit është Z. Ahmet Calik.

Aktif Yatirim Bankasi dhe Kompania Kosovare e Shpërndarjes dhe Furnizimit me Energji Sh.A (KEDS) kontrollhen nga Calik Holding. Më 1 janar 2015 KEDS është ndarë në dy kompani: KEDS dhe Kompaninë Kosovare të Furnizimit me Energji (KESCO).

Bilancet dhe transaksionet me palët e ndërlidhura

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Pasuritë		
<i>Balancat me bankat:</i>		
Aktif Yatirim Bankasi	298,108	33,891
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	10,641,096	1,871,765
<i>Kreditë ndaj klientëve:</i>		
KEDS / KESCO	247,731	494,540
Menaxhmenti i lartë	238,092	231,305
Gjithsej pasuri	11,425,027	2,631,501
Detyrimet		
<i>Llogaritë rrjedhëse te klientëve dhe ma afat:</i>		
KEDS / KESCO	6,967,431	10,347,453
Aktif Yatirim Bankasi	298,108	-
Senior management	209,817	239,133
<i>Detyrime të tjera:</i>		
Aktif Yatirim Bankasi	7,033,731	-
Gjithsej detyrime	14,509,087	10,586,586

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Zotimet dhe kontigjencat		
<i>Garancionet ne favour të klientëve:</i>		
KEDS / KESCO	14,468	4,178,598
Menaxhmenti i lartë	-	-
<i>Zotimet në favor të klientëve:</i>		
KEDS / KESCO	4,738	326,863
Menaxhmenti i lartë	37,157	31,188

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

25. Transaksionet e palëve të ndërlidhura (vazhdim)

Balancat e të arkëtueshmëve/ detyrimeve ndaj BKT Shqipërisë përfshinë transfere të fondeve në emër të Bankës ose klientëve të saj, menaxhimin e pozicioneve të valutave të huaja që përformohen nga BKT Kosova, dhe balanca të tjera ndërmjet degëve.

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse		
<i>Të ardhurat e interesit nga:</i>		
Aktif Yatirim Bankasi	32,297	-
KESCO JSC & KEDS SHA	20,046	32,567
BKT ALBANIA	132,281	81,331
<i>Shpenzimet e interesit për:</i>		
Aktif Yatirim Bankasi	(1,044)	
BKT Albania	(698)	
KESCO JSC & KEDS SHA	-	(1,860)
<i>Tarifat dhe komisionet:</i>		
KESCO JSC & KEDS SHA	62,910	43,439
Neto	245,792	155,477

Balancat dhe transaksionet me drejtorët dhe zyrtarët ekzekutiv

Kompensimi i drejtorëve dhe zyrtarëve ekzekutiv është i përfshirë në shpenzimet e personelit. Mund të detajohet si në vijim:

	Për fundvitin 31 Dhjetor 2018	Për fundvitin 31 Dhjetor 2017
Drejtorët	256,651	171,909
Zyrtarët ekzekutiv	391,020	381,909
	647,671	553,818

26. Zotimet dhe kontigjencat**Garancionet dhe letër kreditë**

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Garancionet në favor të klientëve	13,552,646	19,199,846
Letër kreditë lëshuar për klientët	2,138,089	674,772

Garancionet e lëshuara në favor të klientëve janë të garantuara me anë të hipotekave ose kolateralit në para të gatshme.

Të tjera

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Zotimet e patërhequra të kreditit	67,173,252	48,000,574
Kolateralet për portofolin e kredive	700,488,617	634,191,900

Çështjet ligjore

Në rrjedhën normale të biznesit, Banka përballet me pretendimet ligjore dhe çështje gjyqësore. Drejtuesit e Bankës janë të mendimit se nuk do të ketë humbje materiale që do të lindin në lidhje me kërkesat ligjore të papaguara më 31 dhjetor 2018.

Zotimet e qerasë

Zotimet e qerasë për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 përbëhen si në vijim:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Jo më shumë se 1 vit	929,605	809,472
Mbi 1 vit por më pak se 5 vite	1,930,548	1,848,693
Mbi 5 vite	595,082	494,200
Gjithsej	3,455,235	3,152,365

Banka ka hyrë në detyrime ndaj qirasë me kohëzgjatje deri në dhjetë vjet. Banka mund të anulojë këto qira duke dhënë tre muaj njoftim paraprak. Prandaj, më 31 dhjetor 2018, zotimi maksimal që nuk mund të anulohet për t'u paguar jo më vonë se një vit është 206,062 EUR (2017: 217,677 EUR).

Librat tatimore të Bankës dhe regjistrat për vitin financiar të mbyllur më 31 dhjetor 2018 nuk janë audituar nga autoritetet tatimore vendore. Si pasojë, detyrimet tatimore të Bankës nuk mund të konsiderohen të përfunduara. Taksat shtesë që mund të lindin në rast të auditimit tatimor nuk mund të përcaktohen me ndonjë saktësi të arsyeshme.

27. Të arkëtueshmet nga tatimi

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Tatimi aktual mbi të ardhurat	551,480	603,251
Detyrimi tatimor i shtyer	(117,818)	(75,739)
	433,662	527,512

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.**Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018**

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

27. Të arkëtueshmet nga tatimi (vazhdim)

Tatimi mbi rezultatet e bankës para tatimit ndryshon nga shuma teorike që do të dilte duke përdorur normën mesatare të ponderuar tatimore të zbatueshme ndaj fitimeve të bankave si në vijim:

	Për fund vitin 31 Dhjetor 2018	Për fund vitin 31 Dhjetor 2017
Fitimi para tatimit	4,804,064	6,369,445
Rritur/zvogëluar për: shpenzimet e pazbritshme	(98,047)	(1,025,144)
Zhvlerësimi i lejuar tatimor	18,535	23,306
BQK humbjet nga rënia në vlerë të lejuara për qëllime tatimore	790,242	664,904
Fitimi i tatueshëm/ (humbjet) për vitin	5,514,794	6,032,511
Tatimi në fitim/(humbjet) e bartura para	5,514,794	6,032,511

Tatimi i shtyer kalkulohet duke u bazuar në normën tatimore prej 10%. Periudha e bartjes para për çfarëdo humbje tatimore në pajtim me ligjet në Kosovë është shtatë vite. Banka nuk ka njohur pasuritë e shtyera tatimore neto të lidhura me diferencat e përkohëshme, për shkak të faktit se nuk është e sigurtë që pasuria e shtyer tatimore do të përdoret. Humbjet tatimore janë të detajuara si më poshtë:

Lëvizja e tatimit të shtyer në të ardhura është siç vijon:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Detyrimi si më 1 janar	331,124	406,863
Ngarkesa për periudhën	(117,818)	(75,739)
Detyrimi në fund të vitit	213,306	331,124

Tatimi në të ardhura i shtyer (detyrim)/pasuri i atribuohet artikujve të mëposhtëm:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Lejimet për rënie në vlerë të kredive	79,024	66,490
Zhvlerësimi i ngadalësuar	1,854	2,331
Shpenzimet e shtyera të interesit	36,940	6,918
	117,818	75,739

Shënimet mbi pasqyrat financiare për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro, përveç nëse deklarohet ndryshe)

27. Të arkëtueshmet nga tatimi (vazhdim)

Detyrimi i tatimit në të ardhura përbëhet si vijon:

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Fitimi tatimor i akumuluar (humbja)	5,514,794	6,032,511
Tatimi në të ardhura 10%	551,480	603,251
Parapagimet e tatimit në të ardhura gjatë vitit	(912,383)	(731,453)
Detyrimi tatimor	(360,903)	(128,202)

28. Kurset e këmbimit

Kursi zyrtar i këmbimit i përdorur në përkthimin e zërave në valutë të huaj në pasqyrën e pozicionit financiar ishte si vijon:

	31-Dhjetor-18		31-Dhjetor-17	
Valuta	Njësi për Euro	Euro për njësi	Njësi për Euro	Euro për njësi
USD	1.14497278	0.87338321	1.1998614888	0.8334295328
GBP	0.894133321	1.11840167	0.8885946523	1.1253725165
CHF	1.126886864	0.88740053	1.1695382921	0.8550382717
ALL	123.4200005	0.00810241	133.1246285157	0.0075117581

29. Ngjarjet pas periudhës raportuese

Nuk ka ngjarje pas periudhës raportuese që do të kërkonin rregullime ose shpalosje shtesë në pasqyrat financiare.